

64

Na temelju članka 31. Statuta („Službeni glasnik Općine Petrijevci“ broj 1/18.) Općinsko vijeće Općine Petrijevci na 20. sjednici dana 3. srpnja 2019. godine donijelo je

ZAKLJUČAK
o usvajanju Strateškog razvojnog plana turizma Općine Petrijevci
za razdoblje od 2017. do 2027. godine

I.

Općine Petrijevci usvaja Strateški razvojni plan turizma Općine Petrijevci za razdoblje od 2017. do 2027. godine.

II.

Ovaj zaključak ima se objaviti u „Službenom glasniku Općine Petrijevci“.

KLASA:302-02/17-01/11
URBROJ:2185/05-19-22
Petrijevci, 3. srpnja 2019. godine

Predsjednik
Općinskog vijeća:
Ivan Vrbanić, v.r.

**STRATEŠKI RAZVOJNI PLAN TURIZMA OPĆINE PETRIJEVCI
ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2027.**

Naručitelj
Općina Petrijevci

U Petrijevcima, 2019.

U Petrijevcima, 28. ožujka 2019.

STRATEŠKI RAZVOJNI PLAN TURIZMA OPĆINE PETRIJEVCI ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2027.

Naručitelj:

Općina Petrijevci

Sudjelovali u izradi:

Općina Petrijevci

Informacije:

Osječko-baranjska županija

Općina Petrijevci

Hrvatski zavod za zapošljavanje

Hrvatski zavod za statistiku

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU

Hrvatska turistička zajednica

Strateški plan razvoja turizma općine Petrijevci za razdoblje od 2017. do 2027. izradila je tvrtka NFM Consulting d.o.o. Izrada dokumenta financirana je EU sredstvima, odnosno kroz Program ruralnog razvoja, mjera MO7 “Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima”; Podmjera 7.1. “Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000.”; Podmjera 7.1.1. Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave.

1. Uvodne postavke i metodološki okvir

Općina Petrijevci po svojim zemljopisnim obilježjima pripada skupini kontinentalnoga turizma. Trendovi razvoja kontinentalnoga turizma posljednjih su godina pozitivni, a turizam kao društvena i gospodarska djelatnost predstavlja značajan potencijal, te je jedna od najbrže rastućih grana svjetskih ekonomija. Osnova za pokretanje turizma na području općine Petrijevci prvenstveno su razvojni projekti, kojima bi se osigurala kvalitetna i integrirana turistička ponuda kao preduvjet održivom razvoju kontinentalnog turizma. Prvi korak u tome upravo je izrada je strateškog dokumenta.

Strateški plan razvoja turizma općine Petrijevci temeljni je planski dokument kojim se određuju strateški ciljevi i prioriteti turističkoga razvoja općine. Strateški plan razvoja turizma nastoji osigurati usmjeravanje na razvojno perspektivne turističke potencijale općine Petrijevci i njihovo iskorištavanje na najučinkovitiji način, odnosno stvoriti sveobuhvatan razvojni plan općine za sve ključne sektore turističkih razvojnih područja.

Strateški plan razvoja turizma izrađuje se za razdoblje od 2017. do 2027. Ovo je razdoblje usklađeno s programskim planiranjem na razini Europske unije i Republike Hrvatske, što omogućava lakše povezivanje općinskoga razvojnoga programa s dokumentima više razine.

Metodološki okvir koji je korišten za izradu *Strateškoga plana razvoja turizma općine Petrijevci* nastojao je obuhvatiti većinu uvriježenih načela kvalitetnoga strateškoga planiranja, stoga izrada strateškog plana obuhvaća sljedeća poglavlja:

Analiza stanja

Ovo poglavlje sadrži osnovnu analizu postojećega stanja s najvažnijim turističkim razvojnim obilježjima, trendovima, problemima i potrebama općine. Analiza stanja služi kao podloga za utvrđivanje turističkih razvojnih prioriteta, a strukturirana je na sljedeći način:

- opći podatci o općini Petrijevci;
- turistički resursi i atrakcijska osnova općine Petrijevci;
- dionici turističkoga razvoja;
- okruženje destinacije;
- Smještajna i ugostiteljska ponuda.

SWOT analiza

SWOT analiza podrazumijeva istraživanje svih važnijih karakteristika, kako unutrašnjega, tako i vanjskoga okruženja, radi identifikacije strateških čimbenika koji će odrediti turističku budućnost

općine. U unutrašnjem se okruženju identificiraju snage i slabosti - resursi i kapaciteti na koje se općina može osloniti u svom turističkom razvoju i oni koji ograničavaju ili onemogućuju njezin daljnji turistički razvoj. Vanjsko se okruženje sastoji od prilika i prijetnji - resursa i kapaciteta izvan općine koji bi mogli biti iskorišteni za daljnji turistički razvoj, te oni koji mogu ograničiti turistički razvoj općine.

Vizija i strateški ciljevi

Vizija sadrži sveobuhvatni opis željenoga budućega turističkoga razvoja općine. Strateški se ciljevi određuju na temelju prethodnih analiza i predstavljaju ključni element strateškoga plana razvoja turizma.

Prioriteti i mjere

Prioriteti proizlaze iz vizije i razrađuju strateške ciljeve. Mjere su intervencije i aktivnosti u području i predstavljaju okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata u turizmu.

Provedba strateškoga plana: institucionalni i financijski okvir

Ovo poglavlje sadrži opis postupaka i nadležnost subjekata u provedbi strateškoga plana, njihove kapacitete te rokove provedbe, dok financijski plan sadrži indikativni i okvirni pregled te alokaciju financijskih sredstava po strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama, izvorima i razdobljima.

Praćenje učinaka i evaluacija realizacije postavljenih ciljeva

Sustav pokazatelja postignuća sastoji se od pokazatelja dugoročnoga učinka na ciljeve razvojne politike, pokazatelja izravnoga pozitivnoga učinka na ciljne skupine, pokazatelja dugoročnoga utjecaja na razvoj općine. Kako bi se uspješnije mogao pratiti pravi učinak strateškoga plana, uspostavljen je kvantitativni sustav vrjednovanja uspješnosti provedbe svih aktivnosti.

Cjelokupni proces izrade strateškoga plana razvoja turizma temelji se na partnerskom pristupu, jednom od osnovnih načela politike regionalnoga razvoja. Partnerski pristup podrazumijeva suradnju javnoga, privatnoga i civilnoga sektora, odnosno suradnju tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnoga društva.

Općina Petrijevci imenovala je radnu skupinu za izradu strateškoga plana razvoja turizma, u čijem su sastavu predstavnici s područja općine. Zadatak radne skupine je savjetovati, predlagati i

usmjeravati izradu strateškoga plana. Uz radnu skupinu, u izradi Strateškoga plan razvoja turizma Općine Petrijevci sudjelovali su i stručnjaci angažirani kao tehnička pomoć. Proces izrade strategije započeo je u veljači 2019., kada je Općina Petrijevci uputila i poziv zainteresiranim sumještanima, tvrtkama, obrtima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, zadrugama, udrugama, javnim ustanovama i institucijama da prijave svoje projektne ideje i razvojne projekte koji mogu pridonijeti turističkom razvoju općine Petrijevci. U istom je mjesecu održana i tematska radionica pod nazivom *Strateški plan razvoja turizma općine Petrijevci*, na kojoj su građanima i ostalim zainteresiranim sudionicima predstavljeni pristigli projektни prijedlozi, te dana mogućnost dodatne prijave projektних ideja. Na službenim je stranicama općine Petrijevci objavljen pregled prepoznatih snaga, slabosti, prilika i prijetnji za područje općine, kao i prijedlog prioriteta i mjera, te je upućen poziv zainteresiranim dionicima da iznesu svoje komentare. Završnu je verziju *Strateškoga plana razvoja turizma općine Petrijevci* usvojilo Općinsko vijeće u prvoj polovini 2019.

2. Analiza stanja

2.1. Opći podatci o općini Petrijevci

2.1.1. Geoprostorna obilježja

Područje općine Petrijevci nalazi se u središnjem sjevernom prostoru Osječko-baranjske županije, na geoprometnom položaju koji karakterizira važan cestovni pravac koji od Osijeka vodi na zapad prema Virovitici. Treba istaknuti i položaj općine Petrijevci na rijeci Dravi, uz sve prednosti koje proizlaze iz toga. Područje Petrijevaca se nalazi na županijskoj razvojnoj osovini, koju čini sjeverni i podravski pravac razvoja Osijek-Valpovo-Belišće-Donji Miholjac. Općinu čine naselja Petrijevci i Satnica, a administrativno se sjedište općine nalazi u Satnici. Općina Petrijevci na zapadu graniči s Gradom Valpovom, na jugu i jugoistoku s općinama Bizovac i Čepin, na istoku općine nalazi se grad Osijek, a na sjeveru i sjeveroistoku je omeđena rijekom Dravom na čijim se suprotnim obalama nalaze općine Jagodnjak i Darda. Općina Petrijevci zauzima 1,3 % površine Osječko-baranjske županije. Površina općine Petrijevci iznosi 55,6 km², od čega Petrijevci zauzimaju 28 km², a Satnica 27,6 km². Gustoća naseljenosti je 55,1 stanovnika na km².

Klimatološke osobine prostora općine Petrijevci dio su klimatskih osobina širega prostora istočne Hrvatske. Cijelo područje, kao i širi prostor, ima sve odlike umjereno kontinentalne klime. Vodotoci na području općine Petrijevci su međudržavne vode Drave, vodotok Vučica, te ostale površinske vode koje su lokalne. Geološku podlogu tala u najvećoj mjeri čine sedimenti kvartarne starosti, a uski pojas uz Dravu i Vučicu čine recentni aluvijalni sedimenti sastavljeni od pijesaka na podlozi i plitkoga površinskoga sloja ilovače. Na ostalim su dijelovima tla formirana na sedimentima mlađe

virmske terase, izgrađene od lesa i lesolikoga materijala taloženoga u vodi. Lesoliko-pjeskovito-illovasti materijal predstavlja osnovni matični supstrat iz kojega su formirana tla.

2.1.2. Pravni ustroj

Općina Petrijevci jedinica je lokalne samouprave osnovana Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Tijela Općine Petrijevci su Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Dan općine Petrijevci je 21. travnja, a službeno glasilo izlazi pod nazivom *Službeni glasnik Općine Petrijevci*. Za obavljanje poslova iz samoupravnoga djelokruga Općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel.

2.1.3. Demografska obilježja

Prema popisu stanovništva iz 2011. općina Petrijevci ima 2.870 stanovnika, od čega je 1.426 (49,7 %) muškaraca i 1.444 (50,3 %) žene. Većina stanovništva, njih 2.299 smješteno je na području naselja Petrijevci, a naselje Satnica broji 571 stanovnika.

Prosječna starost stanovnika općine Petrijevci je 42,7 godine, dok je prosječna starost stanovnika Osječko-baranjske županije 41,2 godine. Radno sposobnoga stanovništva u dobi od 15 do 64 godine ukupno je 1.272 (67,58 %), od čega 672 muškarca i 600 žena.

Tablica 1. Prirodno kretanje stanovništva u 2017.

Područje	Živorodeni	Mrtvorodeni	Umrli	Umrli dojenčad		Prirodni prirast	Brakovi		Vitalni indeks
				ukupno	0-6 dana		sklopljeni	razvedeni	
Republika Hrvatska	36.556	149	53.477	148	72	-16.921	20.310	6.265	68,4
Osječko-baranjska županija	2.378	7	3.897	5	1	-1.519	1.491	518	61,0
Općina Petrijevci	19	-	38	-	-	-19	19	5	50,0

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Na području općine Petrijevci nalaze se 1.003 kućanstva. Hrvati čine 97,39 % stanovništva, Mađari 0,35 %, Srbi 0,7 %, Nijemci 0,14 %, Crnogorci, Bugari i Rusini po 0,03 %, Albanci 0,38 %, Romi 0,24 %.

2.1.4. Infrastruktura

Na području općine Petrijevci nalaze se sljedeće razvrstane ceste: državna cesta D34 Daruvar (D5) - Slatina - Donji Miholjac - Valpovo - Josipovac (D2) - duljina odsječka na području općine Petrijevci 8,2 km, državna cesta D2 (Našice - Osijek), županijska cesta 4061 (Petrijevci - Satnica), lokalna cesta L 44054 (Satnica - Samatovci), lokalna cesta L 44055 (Petrijevci - Cerovac). Državna cesta prolazi središtem Petrijevaca, a osim lokalnoga prometa, D34 preuzima i najveći dio međugradskoga prometa Osijek - Valpovo. Zbog prolaska kroz središte Petrijevaca stvaraju se prometni problemi - uska grla, pa je jedino rješenje izgradnja obilaznice. Obilaznica će biti jednokolnička cesta koja obilazi naselje s južne strane, a položena je u smjeru zapad-istok, usporedno s državnom cestom D34. Duljina je 3,88 kilometara. Početkom 2019. započela je izgradnja obilaznice oko Petrijevaca. Najznačajniji zahvat u cestovnom prometu Osječko-baranjske županije je izgradnja autoceste u koridoru Vc, koja prolazi prostorom općine Petrijevci.

Kroz područje općine Petrijevci prolazi željeznička pruga Našice - Bizovac - Osijek i lokalna željeznička pruga Belišće - Valpovo - Bizovac, koja se veže na longitudinalni magistralni željeznički pravac Osijek - Zagreb.

Cijelo područje općine Petrijevci pokriveno je vodoopskrbnom mrežom pitke vode, a isporučitelj vodne usluge je tvrtka Dvorac d.o.o. Valpovo. Problematika odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području općine Petrijevci je riješena, odnosno kanalizacijska mreža je izgrađena.

Područje općine Petrijevci električnom energijom opskrbljuje HEP Operator distribucijskoga sustava d.o.o. - Elektroslavonija Osijek. Elektroopskrbna mreža je funkcionalno i tehnički u dobrom stanju. Plinska mreža izgrađena je na cijelom području općine Petrijevci, a plin se distribuira preko tvrtke HEP Plina d.o.o.

2.1.5. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom na području općine Petrijevci organizirano je sukladno zakonskim odredbama. Obuhvaćenost stanovništva organiziranim skupljanjem i odvozom otpada je 100 %. Komunalni se otpad prikuplja putem kanti i vreća, skupljanje i odvoz obavlja tvrtka Urbanizam d.o.o., a mjesto odlaganja otpada je Belišće. Na području općine postavljeno je dva reciklažna otoka sa spremnicima za papir, staklo, plastiku, metal i stare baterije, a kućanstvima je podijeljeno 900 posuda od 120 l za papir i PVC vreća od 70 l za plastiku, staklo, metal i biootpad te 210 kućnih kompostera.

2.1.6. Gospodarstvo i poljoprivreda

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, općina Petrijevci razvrstana je u III. skupinu jedinica lokalne samouprave, koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Na području općine Petrijevci osnovano je 67 subjekata maloga gospodarstva, od toga 39 trgovačkih društava i 28 obrta. Subjekti su registrirani za djelatnosti trgovine na veliko i malo, poljoprivrede, proizvodnje ambalaže od plastike, proizvodnje metalnih konstrukcija, popravaka namještaja i pokućstva, elektroinstalacijskih radova, završnih građevinskih radova. Obradive poljoprivredne površine na području općine Petrijevci omogućuju intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju ratarskih kultura pa su na poljoprivrednim zemljištima najzastupljenije žitarice, krmno bilje, uljano sjemenje i plodovi, šećerna repa, ugari, ostalo povrće u povrtnjacima, ostalo povrće na oranicama i mahunasto povrće za suho zrno.

2.1.7. Tržište rada

Radno sposobnoga stanovništva od 15 do 64 godine na području općine Petrijevci je 1.908, od čega 988 muškaraca i 918 žena. Na dan 31. siječnja 2019. na području općine Petrijevci bila je 131 nezaposlena osoba, od čega 63 muškarca (48,1 %) i 68 žena (51,9 %).

Struktura nezaposlenih po razini obrazovanja odgovara kvalifikacijskoj strukturi stanovništva s područja općine Petrijevci. Naime, od 131 nezaposlene osoba na dan 31. siječnja 2019. bez škole ili završene osnovne škole bilo ih je šestoro, s osnovnom školom 30 je nezaposlenih osoba, 41 nezaposlena osoba je sa srednjom školom za zanimanja do tri godine i školom za KV i VKV radnike, 39 nezaposlenih ima srednju školu za zanimanja u trajanju od četiri i više godina i gimnazije, šest nezaposlenih osoba ima prvi stupanj fakulteta, stručnoga studija i više škole, a devet nezaposlenih osoba ima fakultet, akademiju, magisterij ili doktorat.

2.1.8. Društvena infrastruktura

Na području općine Petrijevci djeluje osnovna škola i nalazi se u naselju Petrijevci. Obuhvaća upisno područje općine Petrijevci i u svom sastavu ima jednu područnu školu i to u općinskom naselju Satnica, koju pohađaju učenici od 1. do 4. razreda, dok se učenici viših razreda dovoze u matičnu školu u Petrijevce organiziranim prijevozom. U sastavu Dječjeg vrtića Maslačak, Belišće, djeluje Područni vrtić Petrijevci.

Zdravstvena zaštita na području općine Petrijevci organizirana je kroz djelovanje Doma zdravlja Valpovo, ordinacije Petrijevci. Osim ordinacije opće medicine, djeluje i stomatološka ambulanta te ljekarna, čime je poboljšana zdravstvena usluga za stanovnike Petrijevaca i Satnice.

Na području općine Petrijevci djeluje tridesetak udruga, među kojima su kulturno-umjetničke, športsko-rekreativne i ostale udruge, dobrovoljna vatrogasna društva. Nogometni klubovi aktivni su u oba naselja općine, aktivna su kulturno-umjetnička društva, udruga umirovljenika, udruga žena, lovačko društvo. Domovi kulture kao središnja mjesta održavanje kulturnih, zabavnih, športskih i drugih manifestacija, te često jedini odgovarajući prostor za rad udruga izgrađeni su u oba naselja općine Petrijevci.

2.2. Turistički resursi i atrakcijska osnova općine Petrijevci

Razvoj turizma i turističke ponude općine Petrijevci u najvećoj je mjeri određen osnovnim turističkim resursima. Oni su dio cjeline razvoja određenoga geografskoga područja, a bogatstvo resursima komparativna je prednost, kako u turističkom, tako i u gospodarskom smislu. Turistički resursi čine skup turističkih atrakcija i infrastrukture, nužan za razvoj turističkoga područja. S obzirom na to da se cjelokupna ponuda u turizmu temelji na atraktivnim svojstvima resursa kojima raspolaže, okosnica svakoga dugoročnoga razvojnoga plana turizma upravo je analiza turističke atrakcijske osnove.

2.2.1. Prirodna osnova

Elementi prirodne osnove kao njezine temeljne sastavnice prije svega su reljef, klimatska obilježja, voda, biljni i životinjski svijet, kao i zaštićena prirodna baština. Prirodna osnova pripada skupu prirodnih atrakcija ili atraktivnosti.

2.2.1.1. Reljef

Prostor općine Petrijevci dio je širega, nizinskoga i ravničarskoga područja Osječko-baranjske županije, odnosno širega prostora istočne Hrvatske. Područje je dio donjodravске nizine, u kojoj se uz povišenu mlađu pleistocensku terasu rijeke Drave izdvajaju naplavne ravni uz tok Vučice i Drave, te mlađa i vlažna supsidencijska zona uz Selaški kanal. Mlađa i izrazito vlažna potolinska zona južno od željezničke pruge Našice - Bizovac - Osijek i nešto više i ocjeditije područje omeđeno linijom Habjanovci - Brođanci dijeli mlađu i agrarno najvrjedniju terasnu nizinu Drave na dva dijela: veći sjeverni i naseljeniji dio (područje oko naselja Valpovo i Belišće) i južni, manji dio. Osnovni elementi reljefa i hidrografske osobine utjecali su na prostornu organizaciju. U prošlosti je šumski pojas uz Dravu, a u potolinskoj zoni uz današnji Selački kanal, imao izolacijsko značenje.

Razvoj se odvijao na višem i ocjeditijem terasnom području, a jačega povezivanja ovih regija nije bilo sve do 19. stoljeća, kada je uslijedio gospodarski razvoj temeljen na iskorištavanju šumskih bogatstava i gradnji magistralnih cestovnih i željezničkih prometnica. Prostor vlažne potolinske zone je hidromelioracijskim radovima i prometnom važnošću postao važan gospodarski činilac. Na području tipične akumulacijske nizine, kakvom tipu reljefa pripada područje općine Petrijevci, mogu se izdvojiti međusobno različiti geomorfološki oblici u nizinskom reljefu. U donjodravskoj nizini Valpova mogu se razlikovati tri reljefna tipa: terasna nizina, položi i fluvijalno-močvarne nizine. Terasna nizina je mlađa pleistocenska plavina Drave, koja je tijekom vremena bila izložena eolskoj akumulaciji prašinstog materijala, iz kojega su se dijagenozom razvile lesne i lesu slične naslage. Položi rijeka Drave i Vučice reljefne su jedinice holocenske starosti, modelirane fluvijalnim akumulacijskim i erozijskim procesima, s malom reljefnom energijom. Fluvijalno-močvarna nizina uz Selački kanal u tektonskom smislu predstavlja vrlo mladu potolinsku zonu, uz poloj Drave najniži i najvlažniji dio područja, s nadmorskim visinama od 88 do 92 metra. Spuštanje ovoga dijela prostora uslijedilo je po taloženju lesnih naslaga u holocenu. Prosječne nadmorske visine naselja na prostoru Općine kreću se od 87 do 101 m. n. v. Općenito, reljef se Hrvatske u cjelini shvaća kao turistički atraktivan dio prirodne osnove.

2.2.1.2. Klima

Klimatološke osobine prostora općine Petrijevci dio su klimatskih osobina širega prostora istočne Hrvatske. Cijelo područje, kao i širi prostor, ima sve odlike umjereno kontinentalne klime koje karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena. Osnovne su karakteristike ovoga tipa klime srednje mjesečne temperature iznad 10 °C tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijega mjeseca ispod 22 °C, te srednje temperature najhladnijega mjeseca između -3 i 18 °C. Obilježje ove klime je nepostojanje izrazito suhih mjeseci, oborina više u toplom dijelu godine, a prosječne godišnje količine se kreću od 700 do 800 mm. Prosječna temperatura zraka, prema mjerenjima u razdoblju od 1978. do 1998. iznosila je 11 °C. Srednje su mjesečne temperature u porastu do srpnja kada dostižu maksimum s prosječnom mjesečnom temperaturom od 21,4 °C. Najhladniji je siječanj sa srednjom temperaturom od - 0,4 °C.

2.2.1.4. Voda

Voda je temeljni turistički resurs u skupini prirodnih atrakcija, a u brojnim destinacijama najvažniji element ponude. Jezera i tekućice vodeće su turističke atrakcije, a njihova atraktivnost i značaj za turizam je višestruka. Vode na kopnu dio su kulturnoga, regionalnoga i nacionalnoga identiteta i

jedno od osnovnih prirodnih i društvenih obilježja geografskoga prostora. Također, vode na kopnu atraktivne su i zbog pogodnosti za bavljenje različitim športskim aktivnostima.

Rijeka Drava, Karašica i Vučica te ribnjaci

Područje općine Petrijevci presijecaju korita rijeka Drave, Karašice i Vučice. Drava je predviđena za višenamjensko korištenje - kao plovni put u cijeloj dužini na području obuhvata, kao eksploatacijska polja pijeska i šljunka te kao akumulacijski prostor za gradnju hidroenergetske građevine (VS Osijek). Predviđeno je rukavce i akumulaciju urediti kao vodne površine za šport i rekreaciju.

Rijeka Drava najveći je pritok Dunava s ušćem u Republici Hrvatskoj, odnosno Osječko-baranjskoj županiji na r.km 1382+300 Dunava, kod mjesta Aljmaš. Drava je drugi po značaju vodotok u Županiji i čini južnu i jugozapadnu među Baranje. Rijeku Dravu karakteriziraju izrazite morfološke promjene u koritu, a kvartarne šljunčano-pjeskovite naslage koje izgrađuju dravsku depresiju čine vodonosni kompleks sa značajnim zalihama podzemnih voda. Drava prolazi kroz područje općine Petrijevci u dužini od 8,85 km, a na toku kroz područje općine ima karakteristike nizinske rijeke, s dubinom vode u koritu od četiri do sedam metara. Rijeka Drava ima pluvijalno-glacijalni vodni režim i karakterizira ga mala vodnost zimi, a velika u proljeće i početkom ljeta. Tako se najmanji protoci Drave javljaju u siječnju i veljači, dok se velike vode javljaju u svibnju, lipnju i srpnju uslijed otapanja snijega i leda, te pojave godišnjih maksimuma oborina. U odnosu na planiranu plovidbu Dravom od Aljmaša do ušća, analize su pokazale da Drava kakva je sada, gledajući ovaj potez u cjelini, ne može biti svrstana ni u jednu klasu plovnoga puta, ali plovidba je moguća i odvija se u skromnom opsegu. Rješenje plovnoga puta na Dravi traži se u sklopu višenamjenskoga rješenja, odnosno izgradnje vodne stepenice Osijek.

Rijeka Karašica duga je 91 kilometar, a površina porječja joj je 936 km². Nastaje jugoistočno od mjesta Čađavice od Voćinske rijeke i Vojlovice. Teče usporedno s Dravom, u koju se ulijeva istočno od Petrijevaca. Odvodnjava istočni dio podravske ravnice, a ima nivalno-pluvijalni režim s najvišim vodostajem u kasno proljeće (kopnjenje snijega) i u jesen. Najveći pritok Karašice je rijeka Vučica. U srednjem i u donjem toku Karašice i Vučice provedeni su hidromelioracijski radovi za obranu od poplava.

Pritok rijeke Drave na području općine Petrijevci je Vučica, koju karakterizira mala vodnost te stoga nema značajniji utjecaj na vodni režim Drave. Rijeka Vučica prolazi kroz područje općine Petrijevci u dužini od 11,15 km. Rijeka Vučica sa Satničkim ribnjakom predstavlja ekološku, pejzažnu i rekreacijsku vrijednost širega područja. U ekološkom pogledu vodeni tokovi i obalni biotopi s autohtonom vegetacijom močvarnih livada i šumaraka predstavljaju izuzetnu vrijednost. Vučica je na gotovo čitavom području ribolovna, a najviše se love šaran, štika, som i patuljasti som.

Područja uz Dravu, Karašicu i Vučicu te ribnjaci prostori su uz koje se vezuje razvoj brojnih turističkih lokaliteta i sadržaja namijenjenih izletničko-rekreacijskom turizmu i športskom ribolovu. Uz područja uz vodotokove izgrađena su vikend-naselja, odnosno zone povremenog stanovanja. Ovakvi su lokaliteti nastajali na pogodnim i atraktivnim prirodnim područjima, gotovo stihijski, da bi s vremenom dostigli i turistički značaj. Područja pogodna za športski ribolov uz vodotok su Vučicu, kao i uz brojne pritoke glavnih vodotoka.

2.2.1.5. Biljni i životinjski svijet

Prostor općine Petrijevci pripada agrarnom krajoliku s kompleksima šuma i poplavnih područja. Šume imaju višefunkcionalno značenje - pored ekonomskih koristi, značajne su za zdravlje ljudi, a važan su čimbenik i regulator hidroloških uvjeta. Također, šume su temelj razvoja turističkoga i lovnoga gospodarstva. Na području općine Petrijevci autohtona je vegetacija uz rijeku Dravu, koja je važna u ekološkom, vegetacijskom i zoološkom pogledu. Ova autohtona vegetacija mekih listača osobito je zastupljena na lijevoj obali Drave. Za ribolov su značajni stari rukavci Drave. Biocenoza vodotoka i obala ima značajnu ulogu, jer korijenov sustav bilja štiti tlo, a površinski dio vegetacije smanjuje snagu vode, a time i eroziju. Također, vodeno bilje utječe na sadržaj kisika, mineralnih tvari, temperaturu, evaporaciju i samopročišćavanje vode. Ovi su biotopi i obitavalište brojnih životinjskih vrsta - srna, jelena, divljih svinja, lisica, kao i brojnih ptica: divljih pataka, liski, gnjuraca, vodenih kokoši i drugih).

Šuma Lipovac smještena je sa sjeverne strane državne ceste D 34 (Valpovo - Petrijevci). Obrasla je sastojinama hrasta lužnjaka, a sjevernije, prema Dravi, hrastove šume prelaze prema šumama mekih listača. Od posebne su vrijednosti odjeli uz samu cestu, te treba nastojati što dulje ih zadržati u današnjem obliku.

Veliki dio područja općine Petrijevci jedinstven je antropogeni, rukom oblikovani prostor s povijesnim kontinuitetom i očuvanim oblicima prisutnosti čovjeka u vidu graditeljske baštine ili arheoloških nalaza i u najvećoj mjeri očuvanim prirodnim karakteristikama, te kao takvo ima obilježje kulturnoga krajolika.

Lovište *Petrijevci*

Lovište broj XIV/151 *Petrijevci* prostire se na površini od 6.223 hektara, a lovozakupnik je Lovačko društvo *Jastreb* Petrijevci, koje ima četrdesetak članova, uključenih u aktivnosti uređenja lovišta, oranje i sijanje remiza za divljač koja obitava u lovištu kako bi lakše prezimila i kako bi se sačuvao matični fond divljači. Društvo organizira tradicionalno gađanje glinenih golubova za Dan državnosti, na koje pozivaju sva susjedna lovačka društva. Neki od dugogodišnjih članovi LD-a

dobitnici su i odlikovanja Lovačkog saveza Hrvatske. Daljnji razvoj lovstva i lovnoga turizma nametnuo je potrebu ulaganja u lovnu infrastrukturu u lovištima, kao i opremu za sprječavanje nastajanja štete od divljači. Lovačka društva sve više ulažu u obnovu lovne infrastrukture u lovištima, koju osim čeka i drugih objekata čine i pojilišta i hranilišta kojima je svrha osiguranje uvjeta za postavljanje dovoljne količine hrane i vode za divljač u lovištu.

Razvoj lovstva na području općine Petrijevci ima povoljne uvjete, s obzirom na kvalitetna prirodna staništa za uzgoj visoke i niske divljači. Kod visoke divljači postoje dobri uvjeti za uzgoj jelenske i srneće divljači, divlje svinje, a od niske divljači za uzgoj šumskoga i poljskoga zeca, fazana i druge pernate divljači. Lovni turizam važna je sastavnica kontinentalnoga turizma i potiče razvoj destinacija u unutrašnjosti zemlje, stoga u narednom razdoblju razvoj lovstva treba vezati uz razvoj kontinentalnoga turizma, uz uvjet očuvanja i zaštite lovišta, te fonda divljači.

2.2.1.6. Zaštićena prirodna baština

Zaštićeno područje geografski je jasno određen prostor namijenjen zaštiti prirode, kojim se upravlja radi dugoročnoga očuvanja prirode i pratećih usluga ekološkoga sustava. Prema Zakonu o zaštiti prirode, zaštićena su područja strogi rezervati, nacionalni parkovi, posebni rezervati, parkovi prirode, regionalni parkovi, spomenici prirode, značajni krajobrazi, park-šume i spomenici parkovne arhitekture.

Ekološku mrežu Republike Hrvatske čine područja očuvanja značajna za ptice i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove. Natura 2000 je ekološka mreža Europske unije koju čine područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnoga stanja divljih vrsta ptica od interesa za EU, kao i njihovih staništa te područja značajna za očuvanje migracijskih vrsta ptica, a posebice močvarna područja od međunarodne važnosti, kao i područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnoga stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, te prirodnih stanišnih tipova od interesa za EU.

Prema Upisniku zaštićenih područja, koji se vodi u nadležnom ministarstvu i Uredbi o proglašenju Regionalnog parka Mura-Drava, dio obuhvata općine Petrijevci nalazi se na području Regionalnog parka Mura-Drava. Prema Uredbi o proglašenju ekološke mreže dio područja općine Petrijevci nalazi se u području međunarodno važnom za ptice - POP (HR1000016 Podunavlje i donje Podravlje), unutar kojega se nalaze područja važna za divlje svojte i stanišne tipove – POVS (HR2000573 Petrijevci i HR 2001308 Donji tok Drave). Na području općine Petrijevci prirodu treba štiti očuvanjem biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitom prirodnih vrijednosti, kao što su zaštićena područja te zaštićene i ugrožene vrste.

Prema Prostornom planu Osječko-baranjske županije dio područja općine Petrijevci nalazi se u području vrijednih dijelova prirode - području aluvijalnih hrastovih šuma (od Čađavice do Poganovaca). Područja aluvijalnih hrastovih šuma potrebno je detaljnije istražiti i objektivnim kriterijima vrjednovati u svrhu planske zaštite i očuvanja značajnih i karakterističnih obilježja krajobraza te održavanja bioloških, geoloških i kulturnih vrijednosti koje određuju njegovo značenje i estetski doživljaj. Na području općine Petrijevci nema biljnih vrsta koje bi, u svrhu očuvanja, trebalo posebno zaštititi.

Uredbom o proglašenju ekološke mreže navedene su životinjske vrste koje je potrebno štiti, kao i smjernice za mjere njihove zaštite. Na području međunarodno važnom za ptice (HR1000016 Podunavlje i donje Podravlje), štite se sljedeće životinjske vrste: crnogri gnjurac, veliki vranac, bukavac, čapljica voljak, gak, žuta čaplja, mala bijela čaplja, velika bijela čaplja, čaplja danguba, crna roda, žličarka, siva guska, patka kreketaljka, patka njorka, škanjac osaš, crna lunja, štekavac, eja močvarica, orao kliktaš, orao klokotaš, siva štijoka, vlastelica, bjelobrađa čigra, vodomar, modrovoljka i brkata sjenica. Na području važnom za divlje svojte i stanišne tipove (HR2000573 Petrijevci i HR 2001308 Donji tok Drave) štite se sljedeće životinjske vrste: zlatni vijun, dabar, barska kornjača, vretenice, bolen, bjeloperajna krkuš, piškur, prugasti balavac, vidra, sabljarka, gljive sprudova, balonijev balavac, riječni rak, veliki panonski vodenjak, crveni mukač, gatalinka i mali vretenac.

2.2.2. Kulturna baština

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njezina zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, određivanje i potvrđivanje kulturnoga identiteta. Kulturnu baštinu čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenoga značaja. Nepokretna kulturna baština uključuje javne građevine i komplekse, obrambene građevine i komplekse, sakralne građevine i komplekse, memorijalne građevine i komplekse te urbanu opremu.

Građevina nepokretne kulturne baštine koja se nalaze na području općine Petrijevci, a zaštićena je kao kulturno dobro, crkva je sv. Petra Apostola u Petrijevcima.

Crkva sv. Petra apostola, Petrijevci

Župna crkva sv. Petra apostola u Petrijevcima je jednobrodna građevina s poligonalnim svetištem, središnje smještenim pročelnim zvonikom i sakristijom prigradenom uz sjeverno pročelje. Izgrađena

je 1754., a renovirana 1897. Pripada skupini sakralnih građevina Slavonije za koje je karakteristična mješavina kasnobaroknih i klasicističkih obilježja.

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: sakralna graditeljska baština

UNESCO zaštita: ne

Vrijeme nastanka: 1754.

Oznaka dobra: Z-1268

Arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru. Arheološka nalazišta izvorišta su za proučavanje načina života, razvoja kulture i civilizacije čovjeka, od starijega kamenoga doba, tijekom cijele prapovijesti, koja je trajala od oko 100.000 g. pr. Krista do antike, pa sve do ranoga srednjega vijeka. Na području općine Petrijevci nalaze se sljedeći arheološki lokaliteti iz prapovijesnog i antičkog razdoblja:

Arheološko nalazište *Popovac*, Petrijevci

Arheološko nalazište *Popovac* kod Petrijevaca otkriveno je 2011. arheološkim terenskim pregledom obavljenim za potrebe izgradnje zaobilaznice Petrijevaca. Smješteno je na istaknutom ovalnom uzvišenju, nekadašnjem meandru s južne strane Karašice, dok se s južne strane uočava jarak i danas položen uz cestu. S obzirom na brojnost prikupljenih nalaza, ovdje se vjerojatno radi o višeslojnom nalazištu smještenom jugozapadno od današnjega naselja. Terenskim pregledom na površini nalazišta prikupljeni su ulomci keramičkih posuda koji upućuju na postojanje naselja iz razdoblja prapovijesti, antike i srednjega vijeka. Iz svega se gore navedenog može pretpostaviti da su terenskim pregledom pronađeni ostatci naselja oštećenog intenzivnom poljoprivrednom obradom, a zaštitnim bi se arheološkim istraživanjima trebala utvrditi prava slika i rasprostranjenost arheološkoga nalazišta.

Pravni status: preventivno zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

UNESCO zaštita: ne

Oznaka dobra: P-5736

Arheološko nalazište *Karaševo 1*, Petrijevci

Arheološko nalazište *Karaševo 1* kod Petrijevaca otkriveno je 2011. arheološkim terenskim pregledom obavljenim za potrebe izgradnje zaobilaznice Petrijevaca. Smješteno je na istaknutom ovalnom uzvišenju orijentacije zapad–istok, južno od današnjih Petrijevaca. Terenskim su pregledom na površini nalazišta prikupljeni ulomci keramičkih posuda koji upućuju na postojanje naselja iz razdoblja ranoga srednjega vijeka. Iz svega gore navedenoga može se pretpostaviti da su terenskom pregledom pronađeni ostatci naselja oštećenog intenzivnom poljoprivrednom obradom, a zaštitnim bi se arheološkim istraživanjima trebala utvrditi prava slika i rasprostranjenost arheološkoga nalazišta.

Pravni status: preventivno zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

UNESCO zaštita: ne

Oznaka dobra: P-5757

Arheološko nalazište *Karaševo 2*, Petrijevci

Arheološko nalazište *Karaševo 2* kod Petrijevaca otkriveno je 2011. arheološkim terenskim pregledom obavljenim za potrebe izgradnje zaobilaznice Petrijevaca. Smješteno je na istočnoj padini blagoga uzvišenja iznad nekadašnjega manjega vodotoka koji je ondje tekao, istočno od današnjih Petrijevaca. Terenskim su pregledom na površini nalazišta prikupljeni ulomci keramičkih posuda koji upućuju na postojanje naselja iz srednjega vijeka. Iz gore se navedenoga može pretpostaviti da su terenskom pregledom pronađeni ostatci naselja koje je oštećeno intenzivnom poljoprivrednom obradom, a zaštitnim bi se arheološkim istraživanjima trebala utvrditi prava slika i rasprostranjenost arheološkoga nalazišta.

Pravni status: preventivno zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

UNESCO zaštita: ne

Oznaka dobra: P-5810

Arheološko nalazište *Starac*, Petrijevci

Arheološko nalazište *Starac* kod Petrijevaca otkriveno je 2011. arheološkim terenskim pregledom koji je obavljen za potrebe izgradnje zaobilaznice Petrijevaca. Smješteno je na blago ovalnom

izduženju u smjeru istok-zapad nedaleko jednoga od meandara nekadašnjega toka rijeke Karašice, južno od današnjega naselja. Terenskim pregledom na površini nalazišta prikupljeni su ulomci keramičkih posuda koji upućuju na postojanje naselja iz najranijih razdoblja prapovijesti i to neolitika, odnosno starčevačke kulture. Iz svega gore navedenoga može se pretpostaviti da su terenskim pregledom pronađeni ostatci naselja koje je oštećeno intenzivnom poljoprivrednom obradom, a zaštitnim arheološkim istraživanjima trebala bi se utvrditi prava slika i rasprostranjenost arheološkoga nalazišta.

Pravni status: preventivno zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

UNESCO zaštita: ne

Oznaka dobra: P-5740

Arheološko nalazište *Španice*, Petrijevci

Arheološko nalazište *Španice* kod Petrijevaca otkriveno je 2011. arheološkim terenskim pregledom obavljenim za potrebe izgradnje zaobilaznice Petrijevaca. Smješteno je na blagom uzvišenju koje se postupno spušta prema jugu. S obzirom na činjenicu da se nalazi u neposrednoj blizini AN 2 *Popovac*, moguće je da je to u prošlosti bio dio naselja koje je u srednjem vijeku presjekao jarak. Terenskim pregledom na površini nalazišta prikupljeni su ulomci keramičkih posuda koji upućuju na postojanje naselja iz prapovijesti i to neolitika/ eneolitika/brončanoga doba, te srednjega vijeka. Iz gore se navedenoga može pretpostaviti da su terenskim pregledom pronađeni ostatci naselja oštećenog intenzivnom poljoprivrednom obradom, a zaštitnim bi se arheološkim istraživanjima trebala utvrditi prava slika i rasprostranjenost arheološkoga nalazišta.

Pravni status: preventivno zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

UNESCO zaštita: ne

Oznaka dobra: P-5761

Arheološko nalazište *Volosavo*, Petrijevci

Arheološko nalazište *Volosovo* kod Petrijevaca otkriveno je 2011. arheološkim terenskim pregledom koji je obavljen za potrebe izgradnje zaobilaznice Petrijevaca. Smješteno je na blagom uzvišenju sa

sjeverne strane nekadašnjega toka rijeke Karašice, danas s južne strane Karašice, sjeverozapadno od ruba naselja Petrijevci. Terenskim su pregledom na površini nalazišta prikupljeni ulomci keramičkih posuda koji upućuju na postojanje naselja iz razdoblja prapovijesti, antike i srednjeg vijeka. Prikupljena je i veća količina kamenih alatki iz neolitika. Iz svega se gore navedenoga može pretpostaviti da su terenskom pregledom pronađeni ostatci naselja oštećenog intenzivnom poljoprivrednom obradom, a zaštitnim bi se arheološkim istraživanjima trebala utvrditi prava slika i rasprostranjenost arheološkoga nalazišta.

Pravni status: preventivno zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Klasifikacija: arheološka baština

UNESCO zaštita: ne

Oznaka dobra: P-5741

Objekt koji je u prošlosti imao kulturno-povijesnu vrijednost svakako je Jelengrad, dvorac Normann-Ehrenfels, možda je imao najkraći život od svih hrvatskih dvoraca. Postojao je samo tri desetljeća. Put kroz šumu, nekoliko starih stabala i malen humak od nekadašnjega vrtinoga paviljona - sve je što je ostalo od lovačkoga dvorca i perivoja na obali Drave, koji je pripadao grofu Gustavu Normann-Ehrenfelsu. Jelengrad je i nakon sedam desetljeća još prisutan u sjećanju stanovnika Petrijevaca. Na njega podsjeća i istoimena gostionica na cesti Petrijevci - Valpovo, izgrađena na mjestu lugarnice Zečevac, koja je označavala ulaz u Lipovačku šumu i početak prilaza dvorcu. Iako se nalazio nekoliko kilometara sjeverozapadno od Petrijevaca, na osami i na šumovitoj obali rijeke Drave, Jelengrad je bio dio Petrijevaca. Povijest Jelengrada nedjeljiva je od povijesti valpovačkoga vlastelinstva i njihovih zemaljskih gospodara, baruna Hillebrand von Prandau i grofova Normann-Ehrenfels. Vanjskom su izgledu dvorca slikovitost davala historicistička arhitektonska obilježja, posebice usredotočena na dva tornja koji dvorcu daju prepoznatljivost i razlikuju ga od sličnih javnih malogradskih zgrada toga doba. U dvorcu je bilo 60 prostorija, od čega 40 soba, a 1902. bio je uveden telefon. U jesen 1918., kada se raspadala Austro-Ugarska Monarhija i kada je proglašena Petrijevačka Republika, koja je trajala dva tjedna, seljaci iz okolnih sela opljačkali su dvorac, odnijeli ili uništili najveći dio inventara. Od tada u dvorcu nitko nije boravio niti ga je popravljao. Valpovački vlastelin Rudolf I. grof Normann kupio je 1919. od brata Gustava bizovačko vlastelinstvo, a s njim i dvorac Jelengrad. Ubrzo ga je prodao jednom njemačkom grofu koji ga nije uspio obnoviti i koristiti. S obzirom na to da nije pronašao kupca, odlučio ga je 1927. srušiti i sav upotrebljivi materijal prenijeti Dravom i Dunavom u Njemačku. Od 1934. dvorcu više nije bilo ni traga.

Turistički potencijal općine Petrijevci je i u kulturno-povijesnom nasljeđu i tradiciji te očuvanoj povijesnoj arhitekturi. Upravo ova autentičnost daje toj turističkoj destinaciji određenu prednost u odnosu na druge, a kod stvaranja turističkoga proizvoda destinacije značajnu ulogu ima upravo suradnja kulturnoga i turističkoga sektora. Kulturno nasljeđe i kultura postaju sve traženiji proizvod, a značajniji ekonomski učinci mogu se postići njezinim stavljanjem u službu turizma.

2.2.3. Povijesni događaji

Petrijevci

Prije dva su tisućljeća, u doba Rimljana, krajevi oko Osijeka, tada grada Murse, bili dobro naseljeni i obrađeni. Na mjestu današnjih Petrijevaca bila je rimska naseobina Mursola ("Mala Mursa"). Danas se taj brežuljak zove Kraljevo brdo i na njemu je petrijevačko groblje. Od propasti Rimskog Carstva (6.-7. stoljeće) pa do 15. stoljeća nema povijesnih tragova Petrijevaca. Koncem 16. stoljeća javlja se na tom području mjesto Karaševo, koje po imenu očito ima vezu s tamošnjom rječicom Karašicom, a pokraj sela i danas postoji polje koje se zove Karaševo. Ono je u srednjem vijeku bilo sjedištem redovnika ivanovaca. U doba turske je vladavine (1526.-1687.) Karaševo raseljeno, ivanovci protjerani i nestali. Dio žitelja Karaševa prebjegao je na područje tadašnjih Petrijevaca. Žitelji Petrijevaca, naime, bili su tada najvećim dijelom preko Karašice, na Sigetu (mađarski "na otoku"), okruženi vodama, a tek oko 1705. prešli su Karašicu i naselili se uz ili u Karaševo, jer je to područje bilo zaštićenije od tada čestih poplava. U tom se preseljenju spajaju dvije skupine žitelja i dva mjesta, Karaševo i Petrijevci. Povijesno je, dakako, vrlo teško utvrditi kada se mjesto prestalo nazivati Karaševo, a počelo zvati Petrijevci. U starim se povijesnim dokumentima ime Petrijevci pojavljuje u nekoliko oblika: Petroc, Petrovac, Petrovci, Petrijevci. Ime Petrijevci očito ima i vezu s patronom župe, svetim Petrom, apostolom. U početnim godinama nakon protjerivanja Turaka bosanski biskup Toma Mrnjavić, koji je obilazio ove krajeve, spominje u Karaševu župnika Nikolu, svjetovnoga svećenika, što je za tadašnje doba rijetkost, budući da su u to vrijeme pastorizaciju vodili uglavnom redovnici, franjevci. Župa u Petrijevcima spominje se 1723. Nakon konačnog protjerivanja Turaka 1687., u Petrijevcima je 1723. ponovno i pravno osnovana župa, kojom upravljaju franjevci Provincije Bosne Srebrene. Činjenica da su Petrijevci "stara" župa govori da od davnine spadaju među značajnija mjesta. Nisu malobrojno naselje, već važno središte. Zato stari dokumenti za Petrijevce rabe latinski izraz *oppidum*, a to znači *gradić*.

Petrijevačka Republika

Petrijevačka Republika, nova tvorevina koju povijesni zapisi prepoznaju kao rijedak fenomen samoorganiziranja seljaka na području Hrvatske, ali i kao jednu od posljedica poraza i raspada Austro-Ugarske, potrajala je svega 15-ak dana. Ugasila ju je vojska, no posljedice postupaka republikanaca tih dana osjećale su se još godinama. Prema zapisima iz knjige *200 godina školstva i prosvjete u Petrijevcima i povijest Petrijevaca* skupine autora, priča o Petrijevačkoj Republici počela je “29. listopada 1918. godine, kada se u Petrijevcima pronio glas da dolazi neka naoružana grupa iz pravca Čepina u pljačku. Još istog dana Petrijevčani su se organizirali za obranu, izabrali odbor i narodno vijeće, postavili narodnu gardu na čelu s Đurom Kormanošem i Josipom Jungom, te kao prava vlast u obliku republike preuzeli svu upravu u mjestu. Pljačkaši nisu došli, ali je došao kotarski pristav Vinković, koji je sazvao narod pred crkvu sa željom da proda narodu vlastelinsku zemlju. Seljaci su prozreli špekulantske namjere Vinkovića te su tražili da im se zemlja podijeli besplatno, jer je oni obrađuju. Na tom sastanku narod je uzvikivao: 'Hoćemo republiku!' Nastalo je opće oduševljenje. Kada se sutradan pronio glas da iz Osijeka dolazi vojska, svi su se još spremnije prihvatili oružja da brane republiku. Kroz mjesto je na ukradenom bijelcu jahao zapovjednik Kormanoš te preko trubača izdavao razne naredbe. Kad su vojnici došli vlakom, obavijestio je Kormanoš natporučnika vojske da ne silaze s vlaka, jer ih čeka zasjeda i da će biti krvi. Vojnici su nakon toga produžili u Satnicu, gdje su iskalili bijes na nedužnim ljudima”, piše u zapisima.

Cijela je priča imala i drugu, manje poznatu stranu, jer su tijekom trajanja Republike seljaci doslovce shvatili da je sva vlast u njihovim rukama, pa su do temelja opljačkali vlastelinska skladišta, vinske podrume, župni ured te trgovinu, a najviše je stradao poznati vlastelinski posjed Jelengrad, iz kojega je, prema povijesnim podacima, otuđen sav inventar. “Republika dugo nije mogla trajati, jer su još bile jake kapitalističke snage. Naime, 14. studenoga 1918. u Petrijevcima je došao dr. Marko Leitner, odvjetnik iz Osijeka, kao natporučnik s jednim bataljunom vojske i dva mitraljeza, smjestio se u kestenik ispred crkve te uhitio predsjednika petrijevačke republike Kormanoša, s glavnim vođama i odveo ih prema Osijeku. Postoji verzija koja kaže da ih je natporučnik na kraju sela dobro 'izgrdio' za primjer i pustio kući, a druga da ih je odveo u Osijek, gdje su nakon nekog vremena pušteni kućama. U Petrijevcima je opet uspostavljena vlast nove države Srba, Hrvata i Slovenaca (SHS), čime je završila Petrijevačka Republika.

2.2.4. Vjerske ustanove

Turizam u gotovo svakom obliku u kojem se pojavljuje ima neki kulturni motiv. U današnje je vrijeme kultura postala jedan od glavnih poticaja turističkih kretanja, a budući da ona u sebi implicira i sve ono što je sakralno, jasno je da su sva ona mjesta koja su akumulirala to nasljeđe

postala izuzetno atraktivna za turiste. No, nije dovoljno samo imati sakralne objekte ili ih restaurirati, već je oko njih potrebno stvoriti događaje. Na području općine Petrijevci nalazi se župa sv. Petra apostola.

Rimokatolička župa sv. Petra apostola

Rimokatolička župa sv. Petra apostola u Petrijevcima obuhvaća naselja Petrijevce i Satnicu. Današnju petrijevačku župnu crkvu, kojoj je naslovnik sveti Petar apostol, započeo je graditi barun Petar Antun Hilleprand od Prandaua, 1754. u kasnobaroknom slogu. Jednobrodna je građevina i završava polukružnom apsidom. Po vanjskom izgledu i sadržaju crkva je nepromijenjena od početka do danas. No, njezina se unutrašnjost tijekom stoljeća mijenjala iz različitih razloga. U crkvu se ulazi s pročelja, "kroz zvonik", kako je to vrlo često u baroknim crkvama. U vrijeme gradnje župom je upravljao franjevac Antun Stanković. Crkva je izgrađena dosta brzo, a imala je pet oltara: glavni svetog Petra i četiri pobočna: svetog Nikole, svetog Josipa, Žalosne Gospe i svetog Križa. Sve osim oltara svetog Petra preneseno je iz postojeće crkve svetog Nikole, koja je nedugo zatim, premda je bila još u građevinski dobrom stanju, srušena. Crkvena unutrašnjost obnovljena je 1795. Nabavljena je nova slika sv. Petra (prethodnica današnjoj), novi tabernakul, propovjedaonica i ispovjedaonica, a malo kasnije i orgulje. Godine 1900. nabavljen je za crkvu kip svetog Antuna Padovanskog, a 1930. crkva je opet temeljito obnovljena.

Na crkvenom su zvoniku četiri zvona, od kojih su tri veća elektrificirana. Crkva je ozvučena i osvijetljena, te ima grijanje. Zidovi i stropovi u svetištu i lađi dekorirani su geometrijskim ukrasima, od kojih su mnogi prilično dotrajali. Na stijeni uz trijumfalni luk, na lijevoj i na desnoj strani u ornamente su umetnuti stilizirani likovi svete braće, slavenskih apostola Ćirila i Metoda, a na stropu svetišta slike četvorice evanđelista s Isusom na prijestolju u središtu. Crkva je do Drugog svjetskog rata imala orgulje, koje su tada uništene, ostao je samo prednji prospekt (ukrasno pročelje). Za sviranje i praćenje pjevanja kod bogoslužja služi harmonij. Crkva ima i dvije drvene ispovjedaonice. Ulazna vrata i drvena klecala u crkvi izrađena su 1857., a lusteri u crkvenoj lađi postavljeni 1979. Petrijevačka župna crkva je kao cjelina pod službenom zaštitom konzervatora. Osim toga, pod zasebnom su konzervatorskom zaštitom pojedinačno: glavni oltar s tabernakulom, slika svetog Petra apostola, slike svetog Nikole i svetog Josipa, pokaznica, relikvijar sa svetačkim relikvijama, hrastova klecala te stare matične knjige i *Status animarum* župe.

U naselju Satnica nalazi se rimokatolička crkva sv. Katarine Aleksandrijske koja pripada katoličkoj župi sv. Petra apostola u Petrijevcima i valpovačkom dekanatu Đakovačko-osječke nadbiskupije. Crkveni god ili kirvaj u Satnici je 25. studenoga, **kada Crkva liturgijski časti svetu Katarinu Aleksandrijsku, u narodu zvanu jednostavno sveta Kata, jednu u nizu svetaca koji su vrlo**

omiljeni u hrvatskom narodu i uz čije se ime vezuju mnoge legende, unatoč činjenici kako se malo toga pouzdano zna o njezinu životu. Sveta se Katarina časti kao zaštitnica mnogih područja i osoba, pa je tako zagovornica učitelja, odgojitelja, knjižničara, arhivista, filozofa, teologa, znanstvenika, studenata, pravnika, časte ju svi čija su zanimanja na neki način povezana s noževima i kotačima, kao što su mesari, brusači, strojari, tokari, mlinari, lončari, kolari, a također se štuje i kao zaštitnica djevojaka, neudanih žena, dadilja, bolničarki i umirućih.

Sakralne objekte i vjerske ustanove na području općine Petrijevci treba turistički valorizirati kao dio kulturnoga turizma koji je posljednjih godina jedna od ključnih odrednica razvoja turizma uopće. Ovi objekti predstavljaju izvanredne primjerke kulturno-povijesne baštine vjerskoga karaktera i svojevrsan su svjedok vremena. Vjerski razlozi i motivi putovanja oduvijek su prisutni, a u takvoj vrsti turizma leži veliki potencijal.

2.2.5. Športsko-rekreacijske građevine i tereni

Povezanost športa i turizma uvjetovala je pojavu novoga oblika - športsko-rekreacijskoga turizma, čija je bitna karakteristika obogaćivanje ponude i prilagođavanje potražnji na tržištu, kako na turističkom, tako i na športskom planu, jer je u današnje vrijeme sve veća potražnja upravo za aktivnim odmorom.

Na području općine Petrijevci nalaze se sljedeće športsko-rekreacijske građevine:

- Školska športska dvorana pri Osnovnoj školi Petrijevci, površine oko 2.000 m². Dvorana je važna i za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture, ali i za izvođenje športskih, kulturno-zabavnih i drugih manifestacija, što je značajno za sve žitelje mjesta;
- U sklopu osnovne škole, u okviru školskoga igrališta, nalaze se i tereni za rukomet, košarku i odbojku;
- nogometno igralište NK *Omladinac* u naselju Petrijevci;
- nogometno igralište NK *Satnica* u naselju Satnica;
- rukometno igralište u Petrijevcima;
- dječja igrališta u Petrijevcima i Satnici.

Tijekom 2019. planirana je na području općine Petrijevci i velika investicija izgradnje biciklističke staze između Petrijevaca i Satnice koja će prometno bolje povezati ova dva naselja. Također, općina Petrijevci jedna je od prihvatljivih prijavitelja u okviru Poziva *Biciklističke staze urbane aglomeracije Osijek*, čija je svrha izgradnja, prilagodba i modernizacija mreže biciklističkih staza namijenjenih javnoj uporabi i povezivanju raznih oblika prijevoza prihvatljivih za okoliš. Biciklistička će infrastruktura pridonijeti boljoj povezanosti na linijama koje služe za dnevne

migracije na području aglomeracije, većem korištenju javnih sredstava prijevoza kroz nadovezivanje biciklističkih infrastruktura na linije javnoga prijevoza i stvaranje pretpostavki za multimodalni prijevoz, smanjenju emisija CO² te povećanoj sigurnosti biciklista, ali i ostalih sudionika u prometu. Biciklističke staze značajan su turistički resurs, a biciklistički turizam dobiva sve veće značenje u obogaćivanju turističke ponude i stvaranju turističkih proizvoda.

2.2.6. Manifestacije

Turizam događaja imaju značajnu ulogu u **razvoju turizma** neke destinacije. S obzirom na trendove u turizmu kod kojih rastu zahtjevi turista, upravo manifestacije, festivali i ostala događanja svojom raznovrsnom ponudom mogu pružiti turistu ono što želi. Turizam događaja može potaknuti rast konkurentnosti destinacije, te je jedan od čimbenika društvenih promjena u turističkoj destinaciji. Bogata povijest i aktivna društvena zajednica rezultirali su mnogobrojnim kulturnim manifestacijama koje su postale dijelom tradicije i folklora općine Petrijevci. Posjetom određene manifestacije svaki posjetitelj želi doživjeti nešto novo, želi aktivno sudjelovati i stvarati nova iskustva i doživljaje koje će ga motivirati da se vrati na isto mjesto.

Petrijevačke žetvene svečanosti

Petrijevačke žetvene svečanosti najveća su kulturna manifestacija izvornoga amaterskoga kulturnoga stvaralaštva u općini Petrijevci. Manifestacija se već četvrt stoljeća održava pod pokroviteljstvom Općine Petrijevci, uz potporu brojnih sponzora te uključivanjem udruga i mještana Petrijevaca i Satnice. U okviru ove se manifestacije održavaju nastupi vokalnih sastava, izložbe slika, izložbe učeničkih radova na temu sjetve, nastupi puhačkoga orkestra, pjevačkih društava i tamburaških sastava. Nedjelja kao središnji dan manifestacije počinje u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla svetom misom s prinošenjem darova, na koju se nadovezuje atraktivna etnoizložba na otvorenom u petrijevačkim ulicama u kojim je u poslijepodnevnim satima svečani mimohod folklornih skupina iz Hrvatske, Mađarske i Bosne i Hercegovine. Ono na što su Petrijevčani osobito ponosni jest prikaz starinske žetve/kosidbe koju izvode članovi Žetelačke skupine Petrijevci, a i gostujući članovi kulturno-umjetničkih društava prikazuju svoje običaje. Osim glazbe, plesa i veselja, na manifestaciji budu ponuđena i starinska jela i kolači koje pripreme žene iz Petrijevaca i Satnice.

Gužvarijada

U organizaciji Općine Petrijevci i KUD-a "*Nikola Šubić Zrinski*" u Petrijevcima se održava Gužvarijada, manifestacija kojoj je cilj sačuvati tradicionalni način pripremanja gužvare - omiljenoga slavonskoga specijaliteta od dizanoga tijesta. Dvadesetak ekipa iz Hrvatske, Vojvodine i

Mađarske priprema tradicijsku slasticu koja izgledom, mirisom i okusom mami posjetitelje. Manifestaciju u organizacijskom dijelu uvelike pomaže Eko-etno udruga "Zlatne ruke" Petrijevci, te Hrvatska udruga žena Petrijevci.

Advent u Petrijevcima i Satnici

Mještani Petrijevaca i Satnice okupljaju se na zajedničkim druženjima u predbožićno vrijeme. Advent u Petrijevcima i Satnici održava se pod pokroviteljstvom Općine Petrijevci, a uključuje paljenje adventskih svijeća, prigodni kulturni program iz nastup kulturno-umjetničkih društava s područja općine, božićni sajam te okrjepu za okupljene mještane.

Božićne priredbe u Petrijevcima i Satnici

Uz sudjelovanje učenika osnovne škole, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, udruga civilnoga društva te posebice udruga u kulturi s područja općine Petrijevci, u naseljima Petrijevci i Satnica održavaju se prigodne božićni priredbe kojima se obogaćuje društveni život općine. Izvedba plesova iz svih dijelova Hrvatske, izvedba tradicionalnih hrvatskih, ali i stranih pjesama, izvedba igrokaza te tamburaški splatovi samo su neki od bogatih kulturnih sadržaja božićne priredbe, koja završava uz prigodan domjenak i druženje svih generacija društva.

Memorijalni nogometni turnir Josip Andrišić Šiško

U organizaciji nogometnog kluba *Satnica* Satnica, a pod pokroviteljstvom Općine Petrijevci, na stadionu Športski park u Satnici održava se memorijalni nogometni turnir *Josip Andrišić Šiško* na kojem nastupaju nogometni klubovi s područja općine Petrijevci i iz susjednih općina.

Smotra *a capella* pjesme u Satnici

U organizaciji Muške pjevačke skupine *Satničani* Satnica, a pod pokroviteljstvom Općine Petrijevci, u Društvenom domu u Satnici održava se smotra *a capella* pjesama na kojoj sudjeluju muške pjevačke skupine s područja Osječko-baranjske županije, ali i šire regije.

Bruljenje u Satnici

U organizaciji dramske sekcije i drugih mjesnih udruga i pod pokroviteljstvom Općine Petrijevci, u Satnici se održava tradicionalna folklorna priredba pod nazivom "Tri sam dana kukuruze brala" - Bruljenje u Satnici. Priredba kojom se želi podsjetiti na stare običaje berbe kukuruza u petrijevačkom kraju okuplja velik broj sudionika i posjetitelja. Po običaju, Bruljenje započinje

Čobanijadom na asfaltnom školskom igralištu u organizaciji DVD-a Satnica, na kojoj se okupljaju majstori kotlića s područja cijele Slavonije i Baranje. U folklornom dijelu priredbe organizirana je svečana povorka folklornih skupina ulicama naselja, a završetkom mimohoda počinje program u kojem dio svoga repertoara predstavljaju kulturno-umjetničke udruge s područja općine Petrijevci, kao i gosti iz susjednih općina.

Dan općine Petrijevci

Proslava Dana općine Petrijevci 21. travnja obilježava se višednevnim prigodnim programom, što uključuje i polaganje vijenaca za preminule mještane, svečanu sjednicu Općinskog vijeća, prigodni kulturno-umjetnički i športski program, pokaznu vatrogasnu mrežu i blinkerijadu. Za sve je posjetitelje pripremljena hrana i piće.

Maškare u Petrijevcima

U organizaciji Općine Petrijevci, Savjeta mladih Općine Petrijevci i Društva naša djeca održava se povorka maškara ulicama naselja uz pratnju Puhačkog orkestra DVD-a Petrijevci. U povorci sudjeluju vesele maškare, biraju se nabolje maske, a Udruga žena Petrijevci priprema krafne i čaj se sve sudionike.

Proglašenje najboljih u športu

Svečano proglašenje najboljih u športu Općine Petrijevci održava se svake godine u prostorijama Osnovne škole Petrijevci. Godine 2018. po prvi put je svečeno proglašenje održano u općinskoj novouređenoj vijećnici u zgradi Općine. Tom se prigodom uručuju priznanja u kategorijama najbolja športašica, najbolji športaš, najbolji športski kolektiv, perspektivna športašica i zaslužni športski djelatnik.

2.3. Dionici turističkoga razvoja

Glavni dionici turističkoga razvoja općine Petrijevci su općinska i županijska uprava, lokalna razvojna agencija, lokalna akcijska grupa, županijska turistička zajednica, kulturne, športske i ostale udruge s područja općine, te privatni sektor. Svaki od razvojnih dionika ima svoju ulogu u turističkom razvoju općine Petrijevci, a njihova suradnja preduvjet je sustavnoga i koordiniranoga turističkoga i gospodarskoga razvoja općine Petrijevci.

Općina Petrijevci

Općina Petrijevci jedna je od 35 općina na području Osječko-baranjske županije. Općina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju

potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Općina Petrijevci kroz proračun i provedene aktivnosti vodi računa o gospodarskom, socijalnom i društvenom razvoju općine, provodeći niz projekata koji imaju za cilj povećati kvalitetu života svih mještana na području općine.

Osječko-baranjska županija

Osječko-baranjska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave dio je upravno-teritorijalnog ustrojstva Republike Hrvatske ustanovljenog 1993. Smještena je u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske u panonskom prostoru i prostire se na površini od 4.152 km². Županija obuhvaća **264 naselja** smještena u **42 jedinice lokalne samouprave**, od kojih je **sedam sa statusom grada** te **35 sa statusom općine**. **Sjedište Županije je u gradu Osijeku**. Poslove samouprave obavljaju županijska skupština, župan i upravna tijela Županije. Kao dodatni poticaj razvoju kontinentalnoga turizma, u okviru Županijske uprave osnovan je poseban odjel za kontinentalni turizma, čiji je djelokrug vezan uz obavljanje analitičko-planskih, upravnih, organizacijskih i drugih poslova u djelatnosti razvoja kontinentalnoga turizma.

LAG Karašica

Lokalna akcijska grupa *Karašica* osnovana je 28. prosinca 2009. kao rezultat projekta *Inicijativa za ruralni razvoj* Hrvatskog instituta za lokalnu samoupravu (HILS) iz Osijeka. LAG Karašica obuhvaća područje 15 jedinica lokalne samouprave u Osječko-baranjskoj županiji i to gradove Belišće, Donji Miholjac, Našice i Valpovo te općine Bizovac, Donja Motičina, Đurđenovac, Feričanci, Magadenovac, Koška, Marijanci, Petrijevci, Podgorač, Podravska Moslavina i Viljevo.

Turistička zajednica Osječko-baranjske županije

Turističke zajednice osnivaju se radi promicanja i unaprjeđenja turizma i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom. Turistička zajednica Osječko-baranjske županije promovira turističke destinacije na razini županije, sudjelovanje u određivanju ciljeva i politike

razvoja turizma na razini županije, obogaćuje ukupnu turističku ponudu županije i kreira novih proizvoda turističke regije, posebice u selektivnim oblicima turizma - seoski, kulturni, zdravstveni turizam.

Udruga Matice umirovljenika Petrijevci i Satnica

Udruga Matice umirovljenika Petrijevci i Satnica okupljaju umirovljenike s područja općine Petrijevci, brinu se o poboljšanju njihova materijalnog položaja, organiziraju međusobnu pomoć, razvijaju prijateljstvo i solidarnost među umirovljenicima te obavljaju i druge aktivnosti važne za poboljšanje životnih uvjeta, kao što je obilazak starih i nemoćnih umirovljenika te dnevna druženja.

Nogometni klub *Omladinac* Petrijevci

Nogometni klub *Omladinac* Petrijevci osnovan je 1938. i član je Nogometnog središta Valpovo te Županijskog nogometnog saveza Osječko-baranjske županije. U klubu treniraju i natječu se tri kategorije: pioniri, juniori i seniori. Nogometni klub unaprjeđuje i potiče bavljenje nogometnom na području mjesta i općine Petrijevci, brine o odgoju i usmjeravanju mladih nogometaša, te razvijanju fizičkog i psihičkog zdravlja svojih članova.

Nogometni klub *Satnica* Satnica

Nogometni klub *Satnica*, Satnica iz istoimenog naselja osnova je 1958. kao NK Sloga. Nogometni klub Satnica član je Nogometnog središta Valpovo te Županijskog nogometnog saveza Osječko-baranjske županije. U klubu treniraju dvije kategorije: pioniri i seniori. Klub okuplja zaljubljenike u ovaj šport s područja naselja Satnica, a djeci, mladeži i građanima omogućuje zadovoljavanje potreba za bavljenjem nogometom te razvijanje sportskoga duha.

Kulturno-umjetnička društva *Nikola Šubić Zrinski*

Kulturno-umjetničko društvo *Nikola Šubić Zrinski*, Petrijevci osnovano je s ciljem promocije i očuvanja pjesme, plesa, nošnje i folklora Slavonije kakva je nekada bila. Društvo je podijeljeno u dječju, odraslu, tamburašku i dramsku skupinu. Kulturno-umjetničko društvo jedno je od simbola i istinski čuvar kulturne baštine, ima vodeću ulogu u svim kulturnim zbivanjima u Petrijevcima, a članovi ulažu mnogo ljubavi, vremena i truda u očuvanje i njegovanje tradicije.

Vokalna skupina *Mursella* i Muška pjevačka skupina *Satničani Satnica*

Članovi vokalne skupine *Mursella* i muške pjevačke skupine *Satničani Satnica* nezaobilazni su sudionici svih kulturnih događanja na području općine Petrijevci. Članovi udruga vrlo su aktivni u očuvanja kulturnih običaja i prenošenja vještina, znanja i bogatstva na mlade naraštaje.

DVD Petrijevci i DVD Satnica

Dobrovoljna vatrogasna društva osim vatrogasne djelatnost mogu obavljati i gospodarske i društvene djelatnosti, koje između ostaloga uključuju i najam prostora, kao i organiziranje različitih kulturnih i športskih manifestacija. DVD Petrijevci i DVD Satnica u okviru svoga djelovanja provode različite aktivnosti kojima je prvenstveno cilj osigurati zaštitu od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugrožene požarom, ali sudjeluju i u kreiranju i obogaćivanju kulturnog i društvenoga života.

Hrvatska udruga žena Petrijevci i Udruga žena Satnica

Na području općine Petrijevci djeluju Hrvatska udruga žena Petrijevci i Udruga žena Satnica. Udruge okupljaju žene uključene u karitativne djelatnosti, što prvenstveno uključuje pružanje pomoći ugroženim mještanima (npr. humanitarne akcije, obilasci bolesnih majki/žena...), zatim kulturne i športske aktivnosti, kao i pružanje svake druge pomoći lokalnoj zajednici. Udruge obilježavaju Međunarodni dan žena i Dan majki, organiziraju putovanja za svoje članove, sudjeluju na Petrijevačkim žetvenim svečanostima, a u božićnom razdoblju organiziraju akcije *Dobre volje*.

Ostale udruge civilnog društva na području općine Petrijevci

Udruga uzgajatelja ptica Petrijevci, Udruga športskih ribolovaca *Karašica* Petrijevci, Ženski rukometni klub i Rukometni klub Petrijevci, Šahovski klub Petrijevci, Konjogojska udruga Petrijevci, Eko-etno udruga *Zlatne ruke* Petrijevci, Udruga izviđača *Orao* Petrijevci, udruge su civilnoga društva koje promiču bavljenje športom, kulturom, očuvanjem tradicije te obogaćuju društveni život na području općine Petrijevci.

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva s područja općine Petrijevci orijentirana su prvenstvo na bavljenje poljoprivrednom. Relativno mali broj kućanstava živi isključivo od poljoprivredne proizvodnje, pa im se otvara mogućnost razvoja seoskoga ili ruralnoga turizma, što podrazumijeva posjete i boravak gostiju na seoskom gospodarstvu radi odmora, rekreacije, kušanja izvornih

domaćih jela i općenito doživljaja života na selu. Već duže vrijeme prisutan je trend porasta interesa za ovim oblikom turizma, a sve više turista želi na odmoru boraviti u prirodi, otkrivati izvorno okruženje i kušati domaće proizvode. Na području općine Petrijevci djeluje i Poljoprivredno-gospodarska udruga.

2.4. Okruženje destinacije

Cjelokupni prostor Osječko-baranjske županije turistički je potencijal koji može ponuditi raznovrsne programe kontinentalnoga turizma, uvažavajući prednosti ekološki održive poljoprivrede i očuvanoga okoliša. Plodno tlo Panonske nizine između rijeka Save, Drave i Dunava bogatstvo šuma, brežuljaka, ribnjaka, vodeni tokovi i močvarna područja daju ovom ravničarskom kraju prepoznatljivost. Neke od najznačajnijih turističkih destinacija u blizini općine Petrijevci su:

Osijek

Osijek je grad u istočnoj Hrvatskoj smješten u ravnici na desnoj obali rijeke Drave između 16-og i 24-og kilometra od ušća u Dunav. Najveći je grad u Slavoniji, četvrti po veličini u Hrvatskoj i industrijsko, upravno, sudsko i kulturno središte Osječko-baranjske županije. Tvrđa je povijesna jezgra Osijeka, ostatak nekadašnje tvrđave koji je postupno prerastao u gradski prostor. Podignule su ju austrijske vojne vlasti nakon oslobođenja od Turaka 1687., kao sjedište generalata i važnu obrambenu točku jugoistočnog dijela carstva. Osijek je grad s najviše zelenila i zelenih površina u Hrvatskoj - na području grada nalazi se 17 parkova u ukupnoj površini od 394.000 m². Grad Osijek udaljen je od naselja Petrijevci 18 kilometara.

Đakovo

Đakovo je grad u istočnoj Hrvatskoj koji administrativno pripada Osječko-baranjskoj županiji i nosi titulu *Srce Slavonije*. U gradu i okolici nalaze se brojni arheološki lokaliteti koji su ispisali bogatu povijest ovoga grada. Iskopavanja iz 1997. potvrđuju život na širem području grada već u neolitik, oko 5500 godina prije Krista, koji kroz dugu i burnu povijest traje do danas. Današnja katedrala, bazilika sv. Petra, sagrađena je u neogotičko-romaničkom stilu. Biskup Josip Juraj Strossmayer počeo ju je graditi 1866., a gradnja je trajala do 1882. Grad Đakovo udaljen je od naselja Petrijevci 45 kilometara.

Našice

Našice se prvi put spominju 1229. Grad su duge povijesti i obiluju kulturno-povijesnim spomenicima. Klasicistički dvorac obitelji Pejačević jedna je od najljepših građevina na ovim

prostorima. U gradu je neogotička kapelica s kriptom obitelji Pejačević te grob skladateljice Dore Pejačević. U Našicama je i gotičko-barokni franjevački samostan i župna crkva sv. Antuna Padovanskog, barokizirana u 18. stoljeću, s bogato urešenim oratorijem s grbom Pejačevića. Grad Našice udaljen je od naselja Petrijevci 43 kilometra.

Belišće

Belišće je nastalo 1884. kao naselje za radnike u drvoprerađivačkoj industriji mađarskog veletrgovca i tvorničara Salamona Heinricha Gutmanna koji je 1884. ovdje otvorio veliku pilanu, tada najveću u Europi za prorez hrasta, a kasnije i tvornice za proizvodnju parketa, tanina i drvnodestilacijskih proizvoda i bačvi, te privatnu prugu za potrebe tvornice. S vremenom se ovdje nastanjuju radnici iz pilane i tvornica, te polako rastu dijelovi Belišća poznati kao Mitrovica, Pekmez ulica i Bijela kuća. Prva izgrađena zgrada za stanovanje bila je Velika kuća, a 1905. izgrađena je Palača Gutmann - jedno od najvećih arhitektonskih ostvarenja onog doba u ovom dijelu Hrvatske. Grad Belišće leži na dvije rijeke: Dravi i Karašici, a kroz prigradska naselja Bocanjevci i Goricu Valpovačku prolazi rijeka Vučica. Grad Belišće udaljen je od naselja Petrijevci 14 kilometara.

Valpovo

Prvi poznati pisani izvor Valpova potječe iz 1332., a valpovačku tvrđavu pod imenom *castrum i oppidum Walpo* povijesni izvori prvi puta spominju 1438. Danas su sačuvani dijelovi te srednjovjekovne utvrde uklopljeni u kompleks dvorca Prandau-Normann. U doba turske okupacije (1543.-1687.) Valpovo je bilo sjedištem kadiluka u sastavu Požeškoga sandžaka. Jedna od najvažnijih valpovačkih kulturno-povijesnih znamenitosti srednjovjekovno je barokni kompleks dvorca Prandau-Normann koji se nalazi u središtu grada. Tu je i barokna župna crkva Bezgrešnog začeca BDM iz prve polovine 18. stoljeća, s vrijednim barokno-klasicističkim inventarom. U gradu postoje i kapela sv. Roka te kapela Uzvišenja sv. Križa s kalvarijom na gradskom groblju. Grad Valpovo udaljen je od naselja Petrijevci 12 kilometara.

Bizovac

Bizovac je naselje i istoimena općina u Osječko-baranjskoj županiji. U pisanim dokumentima prvi se put spominje 1333. Župna crkva sv. Mateja apostola i evanđelista izgrađena je 1802. u barokno-klasicističkom stilu. U Bizovcu se nalaze Bizovačke toplice, kompleks otvorenih i zatvorenih bazena, smještajnih kapaciteta i lječilišta, koji je niknuo 1974. na izvorima termalne vode. Naselje Bizovac udaljeno je od naselja Petrijevci 9 kilometara.

Svetište Gospe od Utočišta Aljmaš

Svetište Gospe od Utočišta u Aljmašu najznačajnije je marijansko svetište u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, ali i u cijeloj Slavoniji. Ime Aljmaš dolazi od mađarske riječi *alma*, što znači *jabuka*, a prvi se puta spominje 1338. U srednjem je vijeku to bilo trgovačko i obrtničko naselje, naseljeno Hrvatima i Mađarima. Nakon 1700. naseljavaju se i Nijemci. Na području Aljmaša poznate su tri crkve: prva iz 1697., druga iz 1708., treća iz 1846. Aljmaš postaje proštenišno mjesto 1704. Isusovci su ustanovili te godine Gospino svetište, donoseći iz Luga (Laško) u Baranji Gospin kip. Aljmaš je proglašen župom 1807. Župa i Svetište povjereni su biskupijskim svećenicima sve do danas. Naselje Aljmaš udaljeno je od naselja Petrijevci 42 kilometra.

Kopački rit

Park prirode Kopački rit je poplavno područje u Baranji, na sjeveroistoku Hrvatske, između rijeke Dunav na istoku i Drave na jugu. Utemeljen je 1976., a ukupne je veličine 17.700 ha. Najstariji je proglašeni park prirode u Hrvatskoj i jedna od najvećih fluvijalno-močvarnih nizina u Europi. Ovo područje tijekom godine značajno mijenja svoj izgled, ovisno o intenzitetu plavljenja. U njemu se svake godine gnijezdi oko 140 vrsta ptica, a velika bioraznolikost od 2.000 vrsta odraz je bogate flore i faune parka. Kopački rit udaljen je od naselja Petrijevci 29 kilometara.

2.5. Smještajna i ugostiteljska ponuda

2.5.1. Turizam na području Osječko-baranjske županije

Osnovna pretpostavka za turistički razvoj cijele Hrvatske, a time i Osječko-baranjske županije, visoko je vrijedan prostor, strateški resurs turizma i temeljno nacionalno dobro. Turizam na području Osječko-baranjske županije, kao gospodarska grana, a kao posljedica razvoja kontinentalnoga turizma u Hrvatskoj, ima tendenciju rasta. Turizam je značajan izvozni proizvod i pruža brojne mogućnosti zapošljavanja stanovništva različitoga profila zanimanja i dobnih skupina, a OBŽ ima potencijala i može ponuditi tržištu programe kontinentalnoga turizma, uvažavajući prednosti ekološki održive poljoprivrede i očuvanoga okoliša.

Za svaku je turističku regiju važno imati prepoznatljivu tržišnu percepciju koja se postiže uspješnim pozicioniranjem u svijesti gostiju putem prepoznatljivih i jedinstvenih atributa. Identifikacija i promocija takvih atributa interno pomažu gradnji specifičnoga identiteta, a eksterno diferenciranju slike destinacije kod potencijalnih posjetitelja, čime se podiže tržišna pozicija i vjerojatnost posjeta.

Tablica 3. Atributi Osječko-baranjske županije

Osijek	Kopački rit	Đakovo i Državna ergela
Drava i Dunav	Gastronomija	Kultura obilja
Ravnice	Seoska domaćinstva	Vina i vinski podrumi

Izvor: Horwath HTL, 2016.

Turistički razvoj na području Osječko-baranjske županije rezultirao je formiranjem pojedinih turističkih lokaliteta i područja koja se mogu grupirati na područja gradova, zaštićena područja, područja uz vodotoke i akumulacije i područja termalnih izvora. Turističke potencijale OBŽ-a čine područja pod posebnim oblicima zaštite, područja uz vodotoke Dravu, Dunav i njihove pritoke, brojne prirodne i umjetne akumulacije, ribnjaci, šume s bogatstvom i raznolikošću flore i faune, poljoprivredna i vinorodna područja te termalni izvori koji pružaju mogućnosti za razvoj različitih oblika selektivnoga turizma, kao što su izletnički, zdravstveni, kulturni, seoski, eko, športski, lovni, pustolovni, znanstveni, vjerski, sakralni, tematski i etnoturizam, kongresni, tranzitni.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Osječko-baranjske županije registrirano je 3.138 stalnih i 175 pomoćnih postelja i to na području gradova Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo, te na području općina Bilje, Bizovac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Erdut, Feričanci, Kneževi Vinogradi, Petlovac, Petrijevci, Podgorač, Popovac i Trnava.

Tijekom 2018. na području Osječko-baranjske županije bilo je 99.025 dolazaka turista, od čega 60.881 domaćih (61,5 %) i 38.214 stranih (38,5 %). U odnosu na 2017., kada je ostvareno 92.239 dolazaka, u 2018. je zabilježeno povećanje od 6.786 dolazaka, tj. 7,36 %.

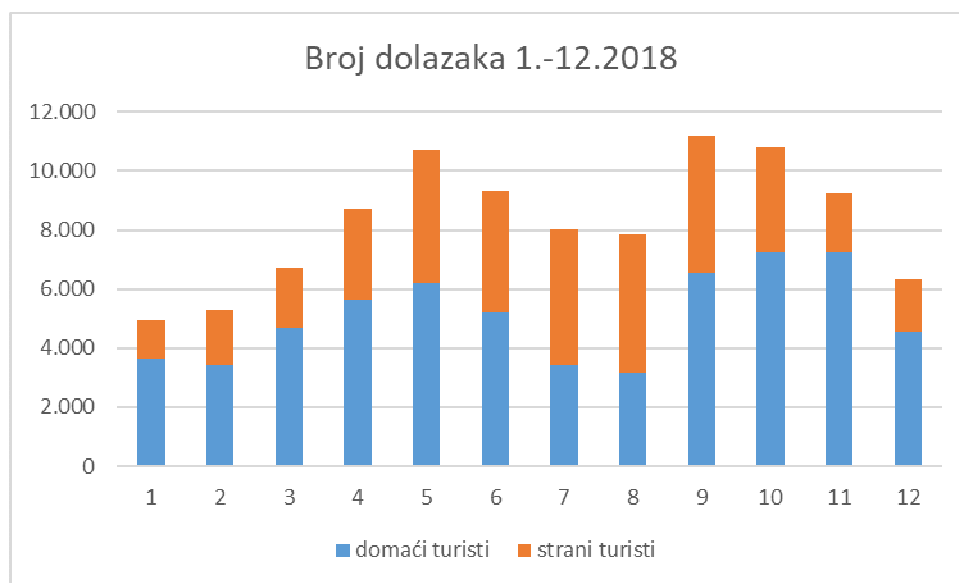
Tablica 4: Broj dolazaka domaćih i stranih turista u 2018. na području OBŽ-a

Mjesec	Broj dolazaka		
	Domaći	Strani	Ukupno
Siječanj	3.633	1.315	4.948
Veljača	3.406	1.881	5.217
Ožujak	4.668	2.063	6.731
Travanj	5.645	3.088	8.733
Svibanj	6.184	4.529	10.713
Lipanj	5.187	4.116	9.303
Srpanj	3.434	4.583	8.017
Kolovoz	3.153	4.683	7.836

Rujan	6.530	4.652	11.182
Listopad	7.254	3.536	10.790
Studeni	7.244	1.975	9.219
Prosinac	4.543	1.793	6.336
Ukupno	60.881	38.214	99.025

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Graf 1: Dolasci domaćih i stranih turista po mjesecima na području OBŽ-a

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Tijekom 2018. na području Osječko-baranjske županije bilo je 194.904 noćenja turista, od čega 112.908 domaćih (57,9 %) i 82.006 stranih (42,1 %). U odnosu na 2017., kada je ostvareno 177.677 noćenja, u 2018. je zabilježeno povećanje od 17.227 noćenja, odnosno 9,69 %.

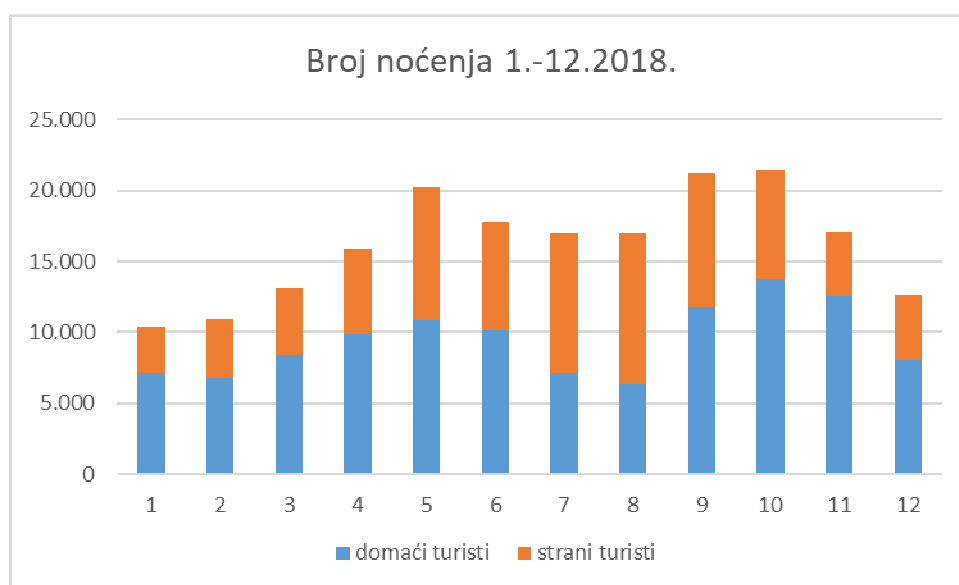
Tablica 5: Broj noćenja domaćih i stranih turista u 2018. na području OBŽ-a

Mjesec	Broj noćenja		
	Domaći	Strani	Ukupno
Siječanj	7.184	3.253	10.437
Veljača	6.795	4.130	10.925
Ožujak	8.453	4.685	13.138
Travanj	9.839	6.120	15.959
Svibanj	10.839	9.388	20.227
Lipanj	10.126	7.658	17.784

Srpanj	7.147	9.870	17.017
Kolovoz	6.337	10.638	16.965
Rujan	11.799	9.446	21.245
Listopad	13.768	7.637	21.405
Studeni	12.606	4.489	17.095
Prosinac	8.015	4.692	12.707
Ukupno	112.908	82.006	194.904

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Graf 2: Noćenja domaćih i stranih turista po mjesecima na području OBŽ-a

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Prema ostvarenim je dolascima i broju noćenja Osječko-baranjska županija u vrhu kontinentalnih županija, kako po relevantnim pokazateljima, tako i po stopama rasta. Dosadašnji turistički razvoj OBŽ-a temeljio se na valorizaciji prirodnih resursa, kulturno-povijesnih sadržaja, geoprometnom položaju i dostignutoj razini turističko-ugostiteljskih kapaciteta.

U težnji da u narednom dugoročnom razdoblju osigura daljnji društveno, prostorno i gospodarski održiv razvoj turizma, izrađen je strateški dokument - *Master plan turizma Osječko-baranjske županije*, čija je svrha uspostaviti dugoročni strateški razvojni okvir i definirati upravljačko-implementacijske smjernice održivoga razvoja prostora Županije, koje će pridonijeti daljnjem unaprjeđenju kvalitete života lokalne zajednice, kao i daljnjem razvoju turizma na prostoru Županije.

2.5.2. Smještajna i ugostiteljska ponuda na području općine Petrijevci

Turistička aktivnost na području općine Petrijevci je niska. Karakteristično je to za većinu područja kontinentalne Hrvatske, posebice onih ruralnih, s obzirom na to da se u kontinentalnim županijama nalazi tek oko 5 % ukupnih smještajnih kapaciteta u Hrvatskoj. Prema izvješću Državnog zavoda za statistiku *Turizam u 2017.*, na području OBŽ-a nalazi se ukupno 3.313 postelja. Osim Osijeka, najveći broj postelja nalazi se na područjima Bilja, Bizovca, Đakova i Kneževih Vinograda, a od 42 jedinice lokalne samouprave, smještajni kapaciteti postoje u svih sedam gradova i u 14 općina. Na području općine Petrijevci osigurano je 27 stalnih postelja i tri pomoćne postelje.

Tablica 2: Broj dolazaka i broj noćenja domaćih i stranih turista 2016.-2018.

Godina	Broj dolazak			Broj noćenja		
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
2016.	460	233	693	800	458	1.258
2017.	594	209	803	984	476	1.460
2018.	550	186	736	1.050	380	1430

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Osim domaćih turista, čiji je udio 66,4 % u 2016., 73,9 % u 2017., 74,7 % u 2018., veći broj dolazaka na područje općine Petrijevci ostvarili su turisti iz Italije, Mađarske, Njemačke, Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Austrije, Nizozemske.

Ugostiteljska ponuda jedan je od važnih turističkih sadržaja, kako za izletnički, jednodnevni turizam, tako i za višednevni boravak. Na području općine Petrijevci šest je ugostiteljskih objekata registriranih za djelatnost 56.30, Djelatnosti pripreme i usluživanja pića, te dva ugostiteljska objekta registrirana za djelatnost 56.10, Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane.

U središtu naselja Petrijevci nalazi se istoimeni hotel otvoren 2004. Ima tri zvjezdice i nudi uslugu smještaja i prehrane, mogućnost organiziranja različitih poslovnih i privatnih događanja, uslugu cateringa. Hotel *Petrijevci* okosnica je smještajno-ugostiteljske ponude na području općine.

Poznati ugostiteljski objekt Udičarski dom pruža mogućnost organiziranja proslave rođendana, krizmi i pričesti te momačkih i djevojačkih večeri ili jednostavno uživanja u prirodi i dobroj hrani. Udičarski dom okružen je prirodnom, te pruža prekrasan pogled na rijeku Dravu. Ugostiteljski je to objekt duge tradicije i prepoznatljivosti kako za domaće, tako i za strane goste i posjetitelje.

Zapušten i neodržavan duhovno-rekreacijski centar Emaus na Satničkom ribnjaku Đakovačko-osječka nadbiskupija dala je u koncesiju, te je u planu adaptacija i uređenje postojećega objekta i okoliša. Realizacija ovoga projekta trebala bi pridonijeti povećanju kvalitete ugostiteljsko-turističke

ponude općine Petrijevci, uz mogućnost organiziranja različitih događanja. Za očekivati je da će isti potaknuti razvoj ruralnoga turizma u okviru seoskih obiteljskih gospodarstava, kroz ponudu poljoprivrednih proizvoda, ali i kroz poticanje ekološki proizvedene zdrave hrane, odnosno razvoja ekološke poljoprivrede.

Kao dodatni višefunkcionalni prostori, u naseljima općine Petrijevci izgrađeni su društveni domovi u kojima su uređene kuhinjske prostorije sa svim potrebnim posuđem i ostalim potrepštinama, što omogućava kvalitetno korištenje ovih objekata u razne svrhe prilikom održavanja manifestacija i događanja.

Za razvoj turizma, što uključuje i osiguranje smještaja, zainteresirano je i nekoliko obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, koji bi osnovnu poljoprivrednu djelatnost proširili ugostiteljskom, te u okviru svojih obiteljskih gospodarstava nudili gostima smještaj i hranu.

Nedovoljno razvijeno ugostiteljstvo i nepostojanje prepoznatljive lokalne gastro i enoponude, nepostojanje smještajnih kapaciteta, kao i nedovoljno iskorišteni postojeći smještajni kapaciteti za potrebe turističkih aktivnosti, jedan su od osnovnih razvojnih izazova u turizmu općenito, pa tako i na području općine Petrijevci.

Općina Petrijevci prema svom geografskom položaju ima sve preduvjete za aktivan razvoj turizma. Rijeka Drava, Karašica i Vučica, ribnjaci, lovište, nezagađeni okoliš, bogato kulturno-povijesno nasljeđe, kao i blizina drugih naselja s razvijenim kontinentalnim turizmom, velik su potencijal općine Petrijevci koji je djelomično iskorišten, pa je potrebno razvijati turističku infrastrukturu, osmišljavati specifične turističke sadržaje, kao i prateće djelatnosti, s naglaskom na seoskom turizmu, športskoj rekreaciji i ugostiteljskoj ponudi autohtonih proizvoda.

3. Vizija i strateški ciljevi razvoja turizma općine Petrijevci

Strateški razvojni plan turizma općine Petrijevci za razdoblje od 2017. do 2027. sadrži viziju prioriteta i zadanih mjera kojima se želi postići turistički razvoj općine u zadanom razdoblju zahvaljujući prirodnim, povijesnim i kulturnim bogatstvima kojima obiluje to područje. Strateški ciljevi *Strateškoga razvojnoga plana turizma općine Petrijevci* obuhvaćaju sve aspekte bitne za lokalni razvoj te pregled željenih rezultata koji se planiraju postići konkretnim mjerama, a proizlaze iz vizije. Ciljevi, prioriteti i mjere u međusobnoj su simbiozi te pridonose ostvarenju vizije lokalnoga razvoja. Pretpostavka je da bi uporaba istih mogla pridonijeti održivom rastu općine, što je od presudne važnosti za stanovnike, kao i za unaprjeđenje postojećega životnoga standarda, s obzirom na to da su one usmjerene na stvaranje radnih mjesta, osiguranje boljih životnih uvjeta, kao i sprječavanje odljeva stanovništva, što je jedan od najvećih problema. Temelj daljnjega razvoja

usmjeren je k očuvanju identiteta sela, što i proizlazi iz činjenice da je općina Petrijevci tradicionalna općina modernih pogleda usmjerenih na svakog pojedinca kao okosnicu kulturnoga identiteta i gospodarskoga prosperiteta temeljenoga na poljoprivredi i turizmu. U daljnjem su dijelu Strategije određeni prioriteti, mjere i projekti zahvaljujući prepoznatim snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama u najvažnijim sektorima. Predmetna analiza je i ključ u određivanju vizije daljnjega razvoja općine Petrijevci.

3.1. SWOT analiza

Općina Petrijevci ima svoju *Strategiju lokalnog razvoja*, a prilikom odreživanja snaga, slabosti prilika i prijetnji u procesu pripreme, neke od navedenih tvrdnji još su uvijek prisutne. Slijedom izrađene SWOT analize određene su glavne prednosti i nedostaci općine za razvoj turizma. Najznačajnije prednosti općine Petrijevci su prepoznatljivi tradicijski običaji, odnosno bogata turistička resursna osnova koja omogućuje razvoj različitih oblika turizma s cjelogodišnjom potražnjom.

Također, jedna od najvažnijih strateških prednosti za razvoj turizma je povoljan geoprometni položaj te interes pojedinaca za uključivanje u turističku ponudu. S druge strane, kao glavni se nedostatak ističe nedostatno razvijena turistička infrastruktura, što zahtijeva značajnija financijska sredstva. Nadalje, među nedostatke koji se znatno brže i jednostavnije mogu riješiti ubrajamo nepostojanje prepoznatljivog imidža općine kao turističke destinacije.

SWOT analiza u *Strategiji razvoja turizma općine Petrijevci* bila je više usmjerena na specifičnosti ove gospodarske grane i potencijale općine u okviru planiranih ciljeva, prioriteta i mjera razvoja turizma.

Snage / interno	Model optimiziranja
Izmijenjen i dopunjen prostorni plan	Stvorene formalne pretpostavke za daljnji razvoj i dobru pokrivenost komunalnom infrastrukturom
Osigurana proračunska podrška za javne potrebe stanovništva (rad vrtića, škole, zdravstvene ambulante)	Daljnje podizanje kvalitete života stanovnika općine Petrijevci
Raznovrsnost registriranih gospodarskih subjekata	Međusobnim povezivanjem, koordinacijom i zajedničkim nastupom na turističkom tržištu – zajednička korist

Razvijena socijalna i fizička infrastruktura	Unaprjeđenje kvalitete života i stvorene pretpostavke za ostanak u općini
Visoka razina povjerenja građana u upravljačku strukturu Općine	Mogućnost kontinuiteta i provedbe planiranih projekata i aktivnosti
Aktivan LAG – KARAŠICA	Veća iskoristivost mjera ruralnoga razvoja i proaktivan pristup
Bogata kulturna baština	Veća mogućnost razvoja programske suradnje s ostalim dionicima na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini kroz povezivanje manifestacija
Napori i podrška lokalne i regionalne samouprave stanovništvu za razvoj turizma	Zajedničko planiranje razvoja svih naselja i sektora na području općine
Iskustvo u organizaciji različitih manifestacija	Dobar preduvjet za međusobnu umreženost i optimalizacija resursa za brendiranje

Slabosti / interno	Model minimiziranja
Orijentiranost lokalnih OPG-ova na tradicionalnu proizvodnju (uglavnom žitarice)	Povećati razinu informiranosti i pružiti podršku OPG-ovima za npr. ekološku proizvodnju ili neku drugu "noviju" kulturu
Slaba međusobna umreženost	Inicirati racionalizaciju resursa zajedničkim planiranjem i međusobnom podrškom
Mladi ljudi nisu motivirani za bavljenje poljoprivredom / poremećen sustav vrijednosti – rad nije cijenjen i adekvatno nagrađen	Promovirati primjere dobre prakse iz okruženja - posebice kroz LAG podršku na području cijele OBŽ
Postojeće nerazvrstane ceste i poljski putovi u lošem stanju	Iskoristiti dobru suradnju s regionalnim vlastima i odrediti prioritete u svrhu razvoja turizma
Nedovoljno športsko-rekreacijskih sadržaja za potencijalne turiste, djecu i mlade	Iskoristiti dobru suradnju s civilnim sektorom i pružiti im podršku u osmišljavanju odgovarajućih sadržaja za adekvatno provođenje slobodnoga vremena
Nedovoljna racionalizacija ljudskih i materijalnih resursa i proizvodnje / nepovezanost ključnih subjekata u turizmu	Jasnim i konkretnim mjerama unutar planiranoga razvoja turizma odrediti uloge ključnih dionika

Nepostojanje dovoljno svijesti lokalnoga stanovništva o vrijednostima prirodne i kulturne baštine općine	Informiranje, iznošenje činjenica, organizacija specifičnih događanja / iskoristiti dobar model i dobar primjer pokladnoga jahanja
Premalo educiranoga stručnoga kadra u okviru turističkoga sektora	Iskoristiti zakonodavstvo i strateški okvir na nacionalnoj i regionalnoj razini koji potiče zapošljavanje osoba u neravnopravnom položaju / mogućnost pokretanja novih programa za zapošljavanje u turističkom sektoru
Nedostatak turističke tradicije	Manifestacije poput Žetvenih svečanosti promovirati i proširiti program dodatnim sadržajima
Nedostatak smještajnih kapaciteta	Iskoristiti i druge općine / naselja u okviru LAG-ova na području OBŽ-a koji imaju mogućnost smještaja

Prilike /eksterno	Model iskorištavanja
EU fondovi / razvoj ruralnoga područja, poticanje zapošljavanja u ruralnom području, podrška poljoprivredno-ekološke ili poljoprivredno-okolišne mjere	Provedba programa ruralnoga razvoja za RH / određeno 16 mjera za povećanje konkurentnosti, podrška poljoprivredno-ekološke ili poljoprivredno-okolišne mjere
Rijeka Drava / veća iskoristivost za specifične oblike turizma	Položaj općine uz rijeku Dravu, uz zadovoljenje gospodarskih potreba općine Petrijevci, iskoristiti za nove turističke sadržaje
Na području općine znatan broj zaštićenih i registriranih kulturnih dobara	Prilika za razvoj specifičnih oblika turizma (vjerski, kulturni...)
Razvoj društvenoga poduzetništva / donesena strategija razvoja na nacionalnoj razini	Iskoristiti mogućnost alociranih sredstva za potencijalno zapošljavanje marginaliziranih skupina u okviru pojedinih turističkih sadržaja
Razvoj integrirane turističke ponude koja uključuje prirodnu i kulturnu baštinu	Prilika za povezanost svih sektora i daljnju nadogradnju postojećih aktivnosti (žetvene svečanosti, pokladno jahanje...)
Partnerstvo s ostalim JLS-ima / provedba pojedinih mjera iz "viših strategija"	Poboljšanje, nadogradnja i modernizacija komunalne infrastrukture
Bogata kulturna baština	Razvoj različitih programa suradnje s ostalim dionicima na lokalnoj, regionalnoj,

	nacionalnoj i međunarodnoj razini
Ulaganje u turističku infrastrukturu kroz dostupne fondove	Dodatni potencijal za prepoznatljivo turističko odredište
Blizina drugih naselja s razvijenim kontinentalnim turizmom	Prilika za međusobno umrežavanje i kreiranje zajedničkih turističkih sadržaja
Ponuda autohtonih proizvoda / razvoj ekopoljoprivrede	Iskoristiti trend i prednost "zdrave hrane" na turističkom gastrotržištu
Povezivanje s turističkim zajednicama / posebno vezanu uz rast vikend potražnje	Iskoristiti promjenu trenda u turizmu / suvremeni turistiiskusni su putnici, dobro informirani, željni stjecanja novih iskustava i upoznavanja novih sredina
Poticaj države razvoju kontinentalnog turizma i specifičnih oblika turizma	Iskoristiti snažnu podršku i prepoznate resurse u kreiranju novih sadržaja kroz aktivnosti LAG Karašica
Razvoj integrirane turističke ponude koja uključuje prirodnu i kulturnu baštinu	Prilika za povezanost svih sektora i daljnju nadogradnju postojećih aktivnosti usko povezanih s očuvanjem tradicionalne baštine

Prijetnje / Izazovi / eksterno	Model preveniranja
Globalizacija tržišta / uvoz nekvalitetne i jeftine hrane	Inicirati / povećati suradnju s relevantnim institucijama na nacionalnoj razini i konkurirati kontroliranom kvalitetom domaćih proizvoda
Neusklađenost obrazovnoga sustava s potrebama tržišta rada / povećanje nezaposlenosti i broj suficitarnih zanimanja	Motivirati mlade ljude kroz sustav poticaja na upisivanje deficitarnih zanimanja, formalno i neformalno učenje
Visok udio mladih (20-29 g.) u kontingentu nezaposlenih / odlazak u treće zemlje	Unaprjeđenje kvalitete života i stvorene pretpostavke za ostanak u općini (poticaji mladim obiteljima kroz različite demografske mjere)
Rast broja stanovnika u opasnosti od siromaštva / smanjena mogućnost ulaganja u razvojne projekte	Povećanje proračunskih sredstava za saniranje socijalnih potreba uz kontrolirano i racionalno izdvajanje
Ograničena mogućnost predfinanciranja i sufinanciranja razvojnih projekata / nemogućnost prijave i ograničena mogućnost povlačenja sredstava	Iskoristiti mogućnosti sufinanciranja kroz mjere na nacionalnoj i regionalnoj razini (subvencije kamatnih stopa, zaseban fond itd.)
Intenzivnim razvojem turizma moguće onečišćenje okoliša / degradacija	Iskoristiti mjere vezane uz poticaje Ministarstva zaštite okoliša i prirode

kulturne baštine	
Sve veći broj destinacija koje nude kulturni turizam stvara konkurenciju na međunarodnom, ali i na nacionalnom i regionalnom tržištu / dostupne su sve kvalitetnije i raznovrsnije ponude koje turistima daju veći izbor	Pronaći sadržaje koji su inovativni i specifični za ovo područje i dodatno ih obogatiti

3.2. Prioriteti i mjere

Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom

Očuvanje prostora i okoliša osnovno je polazište suvremenoga turizma, a svako osmišljavanje turističkih aktivnosti treba biti uvjetovano kulturnom i prirodnom baštinom. Usmjeravanje pojedinih turističkih aktivnosti i planiranih proizvoda treba se bazirati u najvećoj mogućoj mjeri na čuvaju njegove osnovne vrijednosti. Svrhovito prostorno planiranje, uređenje javnih površina, te svakodnevna briga oko uređenja različitih destinacija osnova su usmjerenoga razvoja turizma i njegove održivosti.

Uz to, održivi se razvoj očituje i u brizi za društvene aspekte, pri čemu se misli na atraktivnost življenja u Petrijevcima i na zadržavanje lokalnoga stanovništva, kao i ekonomske aspekte koji se očituju u ostvarenju ekonomskih koristi. Nadalje, zaštita okoliša koliko je važna na generalnoj razini - o čemu brine javni sektor, isto je toliko važno i da se o njoj brine i lokalno stanovništvo koje svojim odgovornim ponašanjem treba pridonijeti ukupnoj zaštiti prirode i očuvanju njezine kvalitete.

Naslijeđenu vrijednost koju nazivamo kulturna i prirodna baština potrebno je obnavljati i čuvati u izvornim oblicima, njegovati pozitivan odnos prema tradiciji života i rada kako bi se sačuvali i prenosili običaji specifični za ovo područje. To znači njegovanje lokalnih običaja, arhitekture, korištenje lokalnih materijala, uzgoj autohtonih biljaka i održavanje tradicionalnih manifestacija.

Ovom cilju pridonijet će se kroz **Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor**, a koji će se ostvarivati kroz sljedeće mjere:

MJERE	PROJEKTI
	BRENDING
Razvoj općine kao turističke destinacije	Izgradnja/rekonstrukcija i opremanje info-turističkog centra Petrijevci
Turizam događaja, razvoj izletničkog turizma i promocija tradicionalnih manifestacija	Manifestacije: <i>Petrijevačke žetvene svečanosti i bruljenje kukuruza</i> u Satnici; zaštita i održavanje tradicionalne manifestacije - vožnja fijakerima petrijevačkim ulicama
Stvaranje turističkog brenda općine i promotivne aktivnosti	Promocija brenda <i>Petrijevačka republika</i> i <i>Petrijevačka gužvara</i>
	KAPACITETI
Razvoj smještajnih kapaciteta	Izgradnja dodatnih smještajnih kapaciteta (hotel, hostel) s konferencijskim dvoranama
Razvoj ljudskih resursa za potrebu turizma i ostalih dionika turističkog razvoja	Edukacija turističkih vodiča za potrebu promocije kulturne i prirodne baštine
Razvoj prometne infrastrukture, lokalnog transporta i transporta do turističkih destinacije	Izgradnja biciklističko-pješačke staze na dionicima (Petrijevci - Satnica, Petrijevci - Šag (Valpovo) - Josipovac (Osijek) uz državnu cestu D34, Satnica - D2 (Bizovac), te kroz šume između rijeka Karašice i Drave
Razvoj eno-gastro turizma, lokalnih proizvoda te popratne turističke infrastrukture za promociju predmetnih proizvoda	Organizacija tradicionalnih gastroevenata - Gužvarijada, Pekmezijada Organizacija tematskog puta <i>Putevi petrijevačkih šljiva i jabuka</i>

Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma

Općina Petrijevci za sada osim snažnih OPG-ova i raspoložive javne infrastrukture na svom teritoriju nema dostatno jake ostale sektore podrške turističkom razvoju. Da bi razvila specifične oblike turizma kroz planirane prioritete i mjere još uvijek je oslonjena na vanjsku podršku Županije ili podršku LAG-a Karašica. Na području općine Petrijevci prisutni su sva tri sektora, a subjekti koji provode različite programe uz jaču bi međusobnu integraciju postigli i značajnije rezultate.

Za ostvarenje plana razvoja potrebno je kontinuirano razvijati uspješnu suradnju svih dionika razvoja (javnoga sektora, privatnoga sektora). Ta je suradnja potrebna i treba se razvijati na različitim područjima, poput zajedničkoga marketinga, zajedničkih razvojnih projekta, međusobne

podrške i racionalizaciji ljudskih, infrastrukturnih i financijskih resursa u cilju podizanja prepoznatljivosti Petrijevacu kao turističke destinacije.

Razvojem gastronomskog i enološkog turizma, kao selektivnog oblika turizma obogaćuje se i zaokružuje cjelokupna turistička ponuda. Rast i razvoj gastro i enoturizma u općini Petrijeveci moguće je temeljiti na bogatoj gastronomskoj i enološkoj tradiciji te na povećanju interesa ugostitelja za ovakvu vrstu turističke ponude. Pojam gastronomije nadilazi samu vještinu pripreme jela te obuhvaća i odnos hrane i kulture uživanja u njoj, a sadrži elemente umjetnosti, tradicije i korištenja lokalnih resursa.

Kao glavni se trendovi u enološkom i gastronomskom turizmu navode kratki izleti, niske cijene, proizvodi i usluge namijenjene obiteljima, prilagodba novim segmentima potražnje, pažnja usmjerena na ekološki prihvatljivu proizvodnju, smanjenje prosječne dobi turista te kombinacija s drugim oblicima turizma. Da bi se fokusirali na specifične oblike potrebno je obratiti pozornost na osposobljenost osoblja, dostupne informacije, usluge i nabavu, telekomunikacije, sigurnost, vanjski imidž, smještajne kapacitete i financijska sredstva. Stoga će u razvoju ovih oblika turizma veliku ulogu imati LAG Karašica, kao i različite udruge koje djeluju na području općine Petrijeveci čije su aktivnosti usmjerene na promociju i zaštitu autohtonih proizvoda. Sudjelovanjem na lokalnim, nacionalnim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama moguće je predstaviti gastronomiju i enologiju općine, te ju promovirati kao zanimljivu turističku destinaciju. Navedeni Prioriteti i mjere pridonijet će ostvarenju ovoga cilja.

Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu

MJERE	PROJEKTI
	KULTURNA I SAKRALNA BAŠTINA
Interpretacija kulturne baštine i povijesnog nasljeđa na području općine i njezino povezivanje s lokalnim proizvodima	Interpretacija povijesnog nasljeđa - Petrijevačka republika, Jelengrad - izrada maketa i suvenira u obliku bivšeg dvorca, 3D projekcija bivšeg dvorca, turistička ruta - najznačajnija mjesta u Petrijevačkoj Republici i posjet mjestu gdje je bio Jelengrad
Promocija i osnaživanje vjerskoga turizma	Postavljanje tematskog sakralnog puta do crkve sv. Petra apostola u Petrijevcima (zaštićeno kulturno dobro)
Jačanje subjekata koji se bave kulturnim aktivnostima	Jačanje kulturno-umjetničkih društava <i>Nikola Šubić Zrinski</i> i <i>Neven</i> , te vokalne skupine <i>Mursella</i> i muške pjevačke skupina <i>Satničani Satnica</i>
	ŠPORT
Izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija infrastrukture za šport i športski turizam	Izgradnja športsko-rehabilitacijskog centra u sklopu ribnjaka Petrijeveci

Jačanje športskih udruga i institucija	Jačanje nogometnih klubova <i>Omladinac</i> i <i>Satnica</i> , Konjogojske udruge <i>Petrijevci</i> te udruga športskih ribolovaca <i>Smuđ</i> , <i>Plaviš</i> i <i>Karašica</i>
--	--

Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu

MJERE	PROJEKTI
Stvaranje infrastrukture i interpretacija prirodne baštine na području općine	Izgradnja i opremanje tematskog puta <i>Dvije rijeke</i> - izgradnja šetnice uz Dravu i Karašicu
Razvoj aktivnosti i infrastrukture promatranja ptica	Izgradnja i opremanje promatračnica autohtonih ptica koje nastanjuju područje između Drave i Karašice
Razvoj aktivnosti i infrastrukture za potrebu ribolovnog turizma	Izgradnja i opremanje ribičkog doma Petrijevci
Promocija i osnaživanje lovnog turizma	Izgradnja i opremanje lovačkog doma Petrijevci te uređenje lovišta
Razvoj i plasman proizvoda vezanih uz prirodnu baštinu	Izgradnja kušaonice meda i izgradnja kušaonice za potrebu promocije autohtone riblje kobasice

4. Usklađenost strategije s nacionalnim i regionalnim politikama

Općina Petrijevci je odredila svoje ciljeve, prioritete i mjere razvoja turizma na osnovu realne procjene vlastitih ljudskih, materijalnih i financijskih resursa. Ciljevi razvoja turizma općine do 2022. su:

Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom

Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma

Prilikom određivanja ciljeva razvoja općine vodilo se računa o njihovoj usklađenosti i povezanosti s važećim strategijama i programskim dokumentima više razine¹. Povezanost sa strategijama na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini dobra je osnova za planiranje ulaganja vlastitih sredstava za javni, privatni i civilni sektor, kao i planiranje projekata koji imaju mogućnost financiranja kroz fondove Europske unije. Povezanost razvojnih ciljeva i prioriteta vidljiva je kroz sljedeći tablični prikaz:

Europska razina

Općina Petrijevci		Europa 2020
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	Uključiv rast Rast koji uključuje sve zemlje članice, regije i svakog pojedinca je gospodarstvo visoke zaposlenosti i socijalne uključenosti. Pametnan rast Rast i razvoj gospodarstva zasnovanog na znanju i
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnog turizma	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	

¹ Iako se nalazimo na kraju proračunskog razdoblja EU 2014-2020., novi operativni programi, i novi EU proračun još nisu u potpunosti dostupni

	<p>Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu</p>	<p>inovacijama.</p> <p>Održivi rast</p> <p>Rast koji uključuje učinkovitu uporabu resursa i energije, te ekološki prihvatljivo i konkurentno gospodarstvo.</p>
--	---	---

Prema definiciji se Vijeća Europe ruralnim turizmom smatra turizam, odnosno njegove aktivnosti koje se provode na seoskom području. Među najznačajnije karakteristike takve vrste turizma ubrajaju se mirna i privlačna sredina, odsutnost buke, očuvani okoliš, komunikacija s domaćinima, domaća hrana i upoznavanje seoske tradicije i poslova. Ruralni je turizam sveobuhvatni pojam koji podrazumijeva sve turističke usluge, aktivnosti i selektivne oblike turizma unutar ruralnih područja, uključujući ribolovni, lovni, zimski, seoski, ekoturizam, zdravstveni, kulturni i druge. Kao komponente ruralnoga turizma ističu se kulturni, društveni i gospodarski te resursi okoliša i drugi resursi. U današnje vrijeme ruralni turizam nije nužno dopunska djelatnost na gospodarstvu kojom se stvara dodatni prihod, već može biti i profesionalna djelatnost, poput malih obiteljskih hotela, konjičkih centara i slično. Svjetska turistička organizacija definira ruralni turizam kao oblik turizma koji se temelji na prirodnim resursima, ruralnom nasljeđu, ruralnom načinu života i ruralnim aktivnostima, odnosno aktivnostima u ruralnom području.

Ciljevi Strategije Europa 2020 usmjereni su na područja zapošljavanja, istraživanja i razvoja, obrazovanja, smanjenja siromaštva i socijalnoga uključivanja, te klime i energije. Države članice prenose ove ciljeve u svoje nacionalne ciljeve u skladu s mogućnostima i okolnostima u pojedinoj državi, kako bi pridonijele ispunjavanju zajedničkih ciljeva. Imajući u vidu smjernice koje daje Europa 2020, na nacionalnoj se razini donose različiti planski dokumenti koje prate planski dokumenti na regionalnoj i lokalnoj razini, pa tako i *Strategija razvoja turizma općine*. Provedba konkretnih mjera i aktivnosti u okviru ciljeva i prioriteta razvoja općine Petrijevci u određenoj će mjeri pridonijeti realizaciji Strategije Europa 2020.

Nacionalna razina

Općina Petrijevci		Operativni program Konkurentnost i kohezija (OPKK)
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	<p>Promicanje poduzetništva, posebno olakšavajući ekonomsko iskorištavanje novih ideja i poticanje stvaranja novih poduzeća, uključujući putem poslovnog inkubatora;</p> <p>Podupiranje kapaciteta MSP za rast na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima i inovacijske procese;</p> <p>Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje.</p>
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnog turizma	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	<p>Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje;</p> <p>Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu;</p>
	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	<p>Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi zapuštenih zajednica na urbanim i ruralnim područjima.</p>

Operativni program Konkurentnost i kohezija (OPKK) je plansko-programski dokument namijenjen provedbi Kohezijske politike EU-a, te predstavlja temelj za učinkovitu provedbu i korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda u Hrvatskoj. Pojedini prioriteti i mjere *Strategije razvoja općine* su izravno ili neizravno povezani s pojedinim prioritetnim područjima OPKK-a, a koji pridonosi cilju *Ulaganje za rast i radna mjesta* putem infrastrukturnih ulaganja u

područja prometa, energetike, zaštite okoliša, ICT-a i pružanja potpore razvoju poduzetništva i istraživačkih djelatnosti. OPKK predstavlja temelj za učinkovitu provedbu i korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda u Hrvatskoj. Pojedini prioriteti i mjere turističkog razvoja općine Petrijevci su neposredno ili posredno povezani s pojedinim prioritetskim područjima OPKK-a.

Općina Petrijevci		Operativni program Učinkoviti ljudski resursi (OPULJR)
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	Promicanje održivoga i kvalitetnoga zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage.
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svake diskriminacije; Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana, te učinkovite javne uprave.
	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	

Operativni program Učinkoviti ljudski resursi (OPULJR) je usmjeren na rast zapošljavanja i jačanje socijalne kohezije u Hrvatskoj. Programom su određeni prioriteti ulaganja koji se odnose na: zapošljivost i mobilnost radne snage, obrazovanje i cjeloživotno učenje, socijalno uključivanje i dobro upravljanje. Prioriteti u okviru ovog Operativnog programa su polazište u planiranju razvoja ljudskih resursa na lokalnoj razini, pa su tako pojedini prioriteti *Strategije razvoja turizma općine* izravno ili neizravno povezani s pojedinim prioritetskim područjima OPURLJP-a.

Općina Petrijevci		Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva; Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja / ulaganje u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti.
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva; Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja / ulaganje u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti.
	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (PRR) predstavlja preduvjet za korištenje sredstava Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Programom je utvrđeno 16 mjera koje su usmjerene na povećanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, kao i unaprjeđenje životnih uvjeta u ruralnim područjima. Ciljevi PRR-a su: 1. poticati konkurentnost poljoprivrede, 2. osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama, te 3. postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta.

Prioriteti PRR-a su: restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednoga i prehrambenoga sektora, promicanje okolišno učinkovitoga poljoprivrednog sustava, poboljšana učinkovitost resursa te pomaka ka klimatski elastičnoj poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu, smanjenje

ruralne depopulacije i povećanje kvalitete života te gospodarski oporavak, prinos prioriteta Europske unije za ruralni razvoj. Za općinu Petrijevci koja se nalaze na ruralnom području iznimno je važno da u planiranju dugoročnoga razvoja uzmu u obzir ciljeve i prioritete Programa ruralnoga razvoja.

Općina Petrijevci		Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.²
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	Definiranje jedinstvenih kriterija za strateško planiranje turističkoga razvoja i izrada strateških planova; Nacionalni program cjeloživotnoga učenja za djelatnike u turizmu; Promocija investicija u turizmu; Usklađivanje sustava obrazovanja u ugostiteljstvu s potražnjom.
	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	Program razvoja cikloturizma; Nacionalni program unaprjeđenja obiteljskog smještaja; Uređenje turističke destinacijske infrastrukture, a posebice šetnica, staza (biciklističke, pješačke i sl.), prometne signalizacije, javnih parkirališta i lokalnoga prijevoza.
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. je dokument koji utvrđuje ključne aktivnosti turističke politike usmjerene na osiguravanje proizvodnih, institucionalnih, organizacijskih i ljudskih pretpostavki za povećanje konkurentnosti hrvatskoga turizma na međunarodnom tržištu. Predstavljena je i vizija razvoja hrvatskoga turizma 2020. te glavni ciljevi razvoja i to povećanje atraktivnosti i konkurentnosti koja će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u

svijetu po kriteriju konkurentnosti. Osim navedenoga, strateški su ciljevi turističkoga razvoja i poboljšanje strukture i kvalitete smještaja, novo zapošljavanje, investicije i povećanje turističke potrošnje. Realizacijom planiranih prioriteta i mjera turističkoga razvoja općine pridonijet će se ostvarenju ciljeva na nacionalnoj razini.

Općina Petrijevci		Strateški marketinški plan hrvatskoga turizma 2014.-2020.
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	Razviti i implementirati hrvatski sustav brendiranja; Podrška turističkoj industriji;
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.1. - Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	Provesti edukaciju i program umrežavanja dionika; Stimulirati i poduprijeti razvoj inovativnih iskustava s dodanom vrijednošću;
	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	Pojednostavniti kontakte prema hrvatskoj turističkoj industriji.

Strateški marketinški plan hrvatskog turizma (SMPHT) 2014.-2020. je dokument kojim je definiran nacionalni turistički marketing te ostvarivanje ciljeva povećanja snage brenda, povećanje broja dolazaka turista u pred i posezoni te povećanje dnevne potrošnje. Marketinški plan predstavio je prijedlog vrijednosti koji opisuje turističku ponudu tako da objašnjava koristi koje turistička destinacija može pružiti svojim gostima te ih iskoristiti u svojoj promociji. Svrha je SMPHT-a pomoći Hrvatskoj i turističkoj industriji kroz turizam ostvariti veći prihod i razvojno napredovati. Uzimajući u obzir navedenu svrhu, Plan predlaže strategije i inicijative za stvaranje dodane vrijednosti za tržište, osvajanje gostiju s tradicionalnih i novih tržišta (geozona), bolje upravljanje zadovoljstvom turista te (rezultat) kreiranje njihove odanosti.

² Mjere unaprjeđenja konkurentnosti hrvatskog turizma

Regionalna i lokalna razina

Općina Petrijevci		Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije do kraja 2020.
Ciljevi	Prioriteti	
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	Unaprjeđenje kvalitete života kroz Prioritet 1.2. Unaprjeđenje i razvoj u području odgoja i obrazovanja, kulture, športa, tehničke kulture i kroz Prioritet 1.3. Razvoj ljudskih potencijala;
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.1. - Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	Unaprjeđenje kvalitete životnog prostora kroz Prioritet 2.1. Podrška mjerama prostornog planiranja, zaštite okoliša i prirode i Prioritet 2.2. Razvoj komunalnih i drugih infrastrukturnih sustava;
	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	Povećanje konkurentnosti gospodarstva i zaposlenosti kroz 3.1. Razvoj i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata i 3.3. Jačanje dionika tržišta rada u skladu s potrebama gospodarstva;
		Učinkovito upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem - Povećanje učinkovitosti dionika i institucija u sustavu upravljanja razvojem.

Županijska razvojna strategija temeljni je strateški planski dokument jedinice područne (regionalne) samouprave, u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja za područje Županije u svrhu jačanja njezinih razvojnih potencijala, s posebnim naglaskom na ulogu velikih gradova i gradova sjedišta županija u poticanju razvoja te na razvoj slabije razvijenih područja.

Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije do 2020. kao krovni razvojno-planski, odnosno strateški dokument regionalne razine, ima za cilj osigurati stanovništvu, svim interesnim skupinama i razvojnim dionicama učinkovit i djelotvoran alat za planiranje i provedbu razvojnih ciljeva i prioriteta te ostvarenje dugoročne vizije razvoja.

Općina Petrijevci		Strategija razvoja općine Petrijevci
Ciljevi	Prioriteti	Prioritet: 1.3. RAZVOJ TURIZMA
Cilj 1; Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture. 1.3.2. Podrška razvoju posebnih oblika turizma. 1.3.3. Jačanje kapaciteta pružatelja turističkih usluga.
	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na šport, kulturu i sakralnu baštinu	1.3.4. Poticanje suradnje pružatelja turističkih usluga i integriranje turističkih usluga.
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	3.4. UNAPRJEĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE 3.4.2. Očuvanje, obnova i održivo korištenje kulturne baštine. 3.4.4. Izgradnja, obnova i održavanje športske infrastrukture

Općina Petrijevci		Strategija LAG-a Karašica
Ciljevi	Prioriteti	1.1. Unaprjeđenje kvalitete i razvoj lokalnih proizvoda / 4.2. Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda;
Cilj 1: Usmjeren razvoj turizma kroz učinkovito upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom	Prioritet 1.1. - Razvoj turizma s naglaskom na ruralni prostor	1.3. Poslovno povezivanje i razvojna partnerstva / 16.4. Potpora za horizontalnu i vertikalnu suradnju sudionika u lancu opskrbe za uspostavljanje i razvoj kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta te za promicanje aktivnosti u lokalnom kontekstu u svezi s razvojem kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta.
	Prioritet 2.1. Razvoj turizma s naglaskom na sport, kulturu i sakralnu baštinu	2.1. Poticanje poduzetništva u nepoljoprivrednim djelatnostima / 6.4. Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima.
Cilj 2: Podizanje kapaciteta ključnih dionika u svrhu razvoja kontinentalnoga turizma	Prioritet 2.2. - Razvoj turizma s naglaskom na prirodnu baštinu	

		<p>2.2. Razvoj temeljnih usluga u ruralnom prostoru / 7.4. Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu.</p> <p>3.3. Očuvanje okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije / 4.1. Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva</p>
--	--	---

Lokalna razvojna strategija LAG-a Karašica 2014.-2020.

Strategija LAG-a Karašica za razdoblje 2014.-2020. velikim je dijelom određena okvirima PRR RH, prilagođena resursima i potencijalima gospodarskih subjekata, razvojnim planovima i kapacitetima JLS-ova te oplemenjena prinosom velikoga broja OCD-ova i građana. Sukladno tomu, određena su tri osnovna cilja:

1. konkurentna poljoprivredna proizvodnja,
2. diverzifikacija usluga i poboljšana kvaliteta života,
3. povećana održivost ekosustava.

Strategija razvoja društvenog poduzetništva u RH za razdoblje 2015.-2020.

Društveno poduzetništvo ima važnost posebno za zapošljavanje ranjivih skupina (teže zapošljivih skupina kao što su osobe s invaliditetom, Romi, itd.) i osiguranje socijalnih usluga u zajednici. U tom svojstvu društveni poduzetnici su partneri javnom sektoru u osiguranju socijalnih i javnih usluga. S obzirom na to da je na području općine velik broj udruga koje djeluju na korist zajednice, znatan se broj njihovih aktivnosti može usmjeriti na pomoć marginaliziranim skupinama i stvaranje pretpostavki za njihovu veću konkurentnost na tržištu rada (edukacije, umrežavanje, iniciranje i izgradnja partnerstva između svih sektora itd.).

4.1. Financijske mogućnosti za provedbu zacrtanih projektnih aktivnosti

Kako bi planirane mjere bile provedene, nužno je osigurati odgovarajuće financiranje. Općina svojim nedostatnim financijskim kapacitetima ne može samostalno realizirati predmetne projekte pa

će iste aplicirati na potencijalne druge izvore financiranja. Projekti koji se planiraju realizirati i koji su predmet ovoga dokumenta, prvenstveno moraju biti u skladu sa Zakonom o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15715), Zakonom o izvršavanju državnog proračuna (NN 124/17, 108/18), Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama (NN 26/2010 i 120/13) i Pravilnikom o postupku zaduživanja te davanju jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 55/09 i 139/2010).

Mogućnosti sufinanciranja projekata su:

1. strukturni i kohezijski fondovi EU (mjere Ruralnog razvoja, ESF i drugi programi - razvoj prirodne i kulturne baštine, ITU mehanizam i sl.);
2. programi zajednice - npr. Obzor 2020. (Horizon 2020) novi je program Europske unije za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. koji objedinjuje aktivnosti Sedmog okvirnog programa (FP7), inovacijske aspekte Programa za konkurentnost i inovacije (CIP) i prinos Europske unije Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (EIT);
3. javno-privatno partnerstvo - zajednička provedba i financiranje aktivnosti u proizvodnji javnih usluga ili proizvoda u partnerstvu javnog i privatnog sektora. Prednost je financiranja JPP-om u tom što ovakav način sufinanciranja pruža mogućnost izbjegavanja povećanja javnog duga;
4. Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR)

5. Komunikacija i informiranje

Kako bi transparentnost u provedbi predmetnoga dokumenta bila na najvišoj razini, informacije o svim koracima u provedbi *Strateškog plana razvoja turizma općine Petrijevci* bit će redovno objavljevani i ažurirani:

- Na službenoj mrežnoj stranici Općine - i do sada su uloženi veliki naponi kako bi svi dokumenti bili objavljeni na internetskoj stranici Općine, na kojoj će biti redovno objavljevani i svi koraci u realizaciji predmetnog dokumenta te eventualne izmjene;
- Na društvenim mrežama - Općina će redovito objavljevati sve aktualnosti;
- U medijima (tisku, radiju i televiziji) - Općina će redovito informirati javnost objavljivanjem članaka, javnim nastupima, tiskovnim konferencijama i obavijestima u regionalnim i nacionalnim medijima;
- U publikacijama i promotivnim materijalima.

Ciljevi komunikacije

Sve navedene komunikacijske aktivnosti bit će usmjerene ostvarenju općeg i specifičnih komunikacijskih ciljeva:

Opći komunikacijski cilj ovog strateškog dokumenta je promicanje mogućnosti uključivanja u provedbu aktivnosti temeljenih na definiranim mjerama.

Specifični komunikacijski ciljevi su:

- informirati stanovnike općine o mogućnostima uključivanja u provedbu partnerskih aktivnosti, predstaviti dobru praksu i rezultate ove strategije,
- povećanje razine informiranosti svih društvenih dionika o strateškim odrednicama turističkog razvoja općine,
- povećanje razine informiranosti svih društvenih dionika o potencijalima za suradnju na projektima turističkog razvoja,
- osiguranje transparentnosti provedbe strategije.

Ciljane skupine komunikacijskih aktivnosti definirane su na razini svih zacrtanih ciljeva i sve komunikacijske aktivnosti bit će usmjerene komuniciranju s pripadnicima tih ciljanih skupina. Također, komunikacijske aktivnosti provodit će se kontinuirano, a za njihovo financiranje bit će zadužena Općina Petrijevci u okviru raspoloživih sredstava, dok će u slučaju raspoloživosti, komunikacijske aktivnosti dijelom biti financirane iz dostupnih fondova EU, ukoliko se tematski budu preklapale sa strategijom. Kao pokazatelje uspješnosti Općina postavlja broj dosegnutih pripadnika ciljanih skupina.

Ciljane skupine:

- opća javnost (svi stanovnici općine),
- prenositelji informacija,
- dionici turističkog razvoja općine/turistički djelatnici,
- potencijalni dionici turističkog razvoja.

Na razini specifičnih komunikacijskih ciljeva s ciljanim će se skupinama komunicirati putem već navedenih kanala (mrežne stranice općine, društvene mreže, mediji, te publikacije i promomaterijali), dok će se pojedinim ciljanim skupinama pristupiti putem direktnijih ad-hoc metoda komunikacije:

- sastanci,
- predavanja,
- fokus grupe,

- instant poruke
- interna komunikacija
- razgovori.

Vodeći računa o troškovnoj učinkovitosti navedenih aktivnosti, one će biti organizirane u sklopu aktivnosti koje općina već provodi, te će se iskoristiti prisutnost pripadnika ciljanih skupina kako bi se ostvarili ciljevi inormativno-komunikacijskih aktivnosti.

Ključne poruke

Općina Petrijevci će s ciljem ostvarenja zacrtanih komunikacijskih ciljeva u komunikaciji s pripadnicima ciljanih skupina vezanoj uz Strateški plan razvoja turizma općine Petrijevci za razdoblje od 2017. do 2027. godine koristiti unaprijed definirane poruke posebno prilagođene modalitetima svake od definiranih ciljanih skupina.

U skladu sa zakonima Republike Hrvatske, vodit će se računa o pravu na jednak pristup informacijama. Invaliditet, etničko podrijetlo, spolne i dobne razlike bit će uzete u obzir pri oblikovanju komunikacijskoga pristupa, te će se i model komunikacije prilagoditi pojedinim ciljanim skupinama. Svi će materijali biti dostupni u prikladnim formama te će pravo na informaciju biti zajamčeno svima kroz lako dostupne i prilagodljive oblike distribucije informacija, kako je ranije i navedeno. Jedinica lokalne samouprave ne može samostalno sve provesti pa će za to biti potrebno neprekidno informiranje javnosti. Tako će se povećati i transparentnost u provedbi zacrtanih prioriteta, mjera i ciljeva, ali i potaknuti zajednicu na aktivnije uključivanje u provedbu predmetnog dokumenta. Upravo takva vrsta komunikacije i odnosa uspostavljena je i prilikom izrade ovog dokumenta.

6. Zaključak

Strateški plan razvoja turizma općine Petrijevci izrađen je u skladu sa **Strategijom razvoja općine Petrijevci, kao i Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija** (NN 53/10), a koji je propisalo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU (MRRFEU). Isti dokument jasno određuje potrebe za razvojem turizma općine Petrijevci te razrađuje viziju, ciljeve, prioritete, mjere, ideje, projekte. Kako bi uspješno pokrenuli razvoj turizma na području općine kroz predviđene projekte i kroz jasno zacrtane planove, od velike važnosti je i pomoć i suradnja s civilnim udrugama, gospodarstvenicima, poljoprivrednicima, kao i svim drugim pojedincima koji svojim konstruktivnim razmišljanjem i radom žele pridonijeti razvoju lokalne zajednice.

Na krilima rasta svjetskog gospodarstva, sve više pojedinaca počinje ostvarivati višak prihoda koji usmjerava u zadovoljenje nekih viših razina potreba. Turizam i putovanja su jedna od takvih potreba. Stanovnici nekad slabije razvijenijih zemalja ulaze na globalno tržište i sve više putuju. Stanovnici razvijenijih zemalja, koji su i do sada prednjačili u turističkoj potrošnji okreću se novim izazovima, te u turizmu dolazi do fragmentacije potražnje: nekad slabo atraktivne destinacije zahvaljujući strateškom pristupu promociji i brandiranju postaju poželjna odredišta, a turisti više ne traže samo sunce i more, nego prvenstveno autentična iskustva u autentičnim lokalnim sredinama. Zahvaljujući jačanju takvih trendova, otvaraju se prilike na turističkom tržištu i za manje razvijena odredišta - poglavito ona u ruralnim sredinama. Pametnim, uključivim i strateškim pristupom, uz korištenje raspoloživih sredstava iz nacionalnih ili EU izvora, male sredine s neotkrivenim, ali postojećim potencijalima, mogu proaktivno djelovati u smjeru turističkog razvoja i plasirati svoje proizvode i usluge na turističko tržište. Ovaj je strateški dokument upravo prvi korak u tom smjeru i u narednom razdoblju poslužit će kao putokaz svim budućim zajedničkim naporima pripadnicima svih sektora civilnog društva s područja općine Petrijevci u iznalaženju rješenja koja će pridonijeti razvoju postojećih i stvaranju novih kapaciteta s ciljem plasiranja tih kapaciteta na turistička tržišta u vidu jedinstvenih iskustava i doživljaja.

SADRŽAJ

AKTI OČINSKOG VIJEĆA		Stranica
64	Zaključak o usvajanju strateškog razvojnog plana turizma Općine Petrijevci za razdoblje od 2017. do 2027. godine	296
65	Strateški razvojni plan turizma Općine Petrijevci za razdoblje od 2017. do 2027.	297
S a d r ž a j		355

Izdaje: Općinsko vijeće Općine Petrijevci.

Odgovorni urednik: Milka Furlan, dipl.oec.

Uredništvo i uprava: Jedinstveni upravni odjel Općine Petrijevci, Petrijevci, Republike 114.

Cijena godišnje pretplate iznosi 100,00 kuna.
